COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

JAARVERSLAG 2015

Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl

Voorwoord College

Graag bieden wij u ons jaarverslag 2015 aan.

2015 was een bewogen jaar. Het valt niet meer te ontkennen dat er drastische veranderingen in het medialandschap hebben plaatsgevonden. Er wordt steeds minder op de traditionele manier televisie gekeken; steeds meer kijkers gebruiken internet en mobiel om te kijken wat ze willen, wanneer zij dat willen. Aanbieders werken steeds meer samen of fuseren en richten zich steeds vaker op meerdere kanalen. Nieuwe mediapartijen schieten als paddenstoelen uit de grond. En nieuwe wetgeving zal voor nog meer veranderingen zorgen.

Ook te midden van die veranderingen moeten kijkers en luisteraars kunnen blijven rekenen op onafhankelijke berichtgeving. Op informatie die niet is gekleurd door politieke of commerciële belangen.

De legitimiteit van de publieke omroep staat of valt bij onafhankelijkheid en non-commercialiteit. Als onafhankelijk toezichthouder bewaakt het Commissariaat voor de Media een gelijk speelveld voor de media.

Wij zijn er niet alleen voor landelijke omroepen, maar ook voor regionale en lokale omroepen. Lokaal en regionaal worden steeds belangrijker: daar worden immers steeds meer belangrijke, politieke beslissingen genomen. We beschermen en houden ook toezicht op de commerciële media-instellingen, die bij gebrek aan publieke financiering juist zijn aangewezen op samenwerking met commerciële partijen.

Kernwaarden

Eerlijke concurrentie garandeert dat uiteenlopende media verschillende geluiden kunnen laten horen. Daardoor kunnen kijkers hun keuzes eerlijk maken, of het nu om commercie of politiek gaat. Behalve voor de kernwaarde onafhankelijkheid van de media in ons land staan wij daarom ook voor de pluriformiteit en de toegankelijkheid van media. Daarnaast moeten omroepen aan een aantal basisprincipes voldoen om goed te kunnen functioneren: ze moeten transparant, rechtmatig en integer functioneren.

Als toezichthouder moeten wij ook onszelf blijven ontwikkelen, om zo goed mogelijk op de veranderingen om ons heen in te kunnen spelen. Wij investeren daarom in de kennis van onze medewerkers en scherpen onze manier van toezichthouden voortdurend aan. Wij realiseren ons wat de markt van ons vraagt – en wat wij van de sector vragen.

Het veranderende medialandschap vereist een ander soort toezichthouder, die scherp en transparant is. De dialoog aangaat en een reflectief agenderende functie vervult richting politiek. Een toezichthouder die niet alleen direct toezicht houdt maar vanuit de grondbeginselen van de wet mediapartijen stimuleert om eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Prioriteiten 2015

Wij spelen zoveel mogelijk in op de ontwikkelingen in de markt en bepalen jaarlijks waaraan wij in ons toezicht prioriteit geven. In 2015 waren dat onafhankelijkheid en transparantie.

Wij zijn zelf zo transparant mogelijk en zetten de luiken open. Contact met de omroepen is daarbij essentieel. Bij het ontwikkelen van nieuwe beleidsregels raadplegen wij regelmatig de media-instellingen om tot effectieve en werkbare regelgeving te komen. Wij hebben in 2015 een voorstel voor nieuwe beleidsregels op het gebied van toegestane nevenactiviteiten voorgelegd. Na gesprekken met alle raden van toezicht van de publieke omroepen werd bovendien de corporate governance nota vastgesteld. Daarnaast gaven wij uitleg over de grenzen van de Mediawet, bij publiek-private samenwerking en productplacement en over de nieuwe Beleidsregel nevenactiviteiten.

De verantwoordelijkheid voor het naleven van de wet ligt bij de marktpartijen zelf. Omroepen lijken zich de regels steeds beter eigen te maken en ze daadwerkelijk te internaliseren. We merken bijvoorbeeld dat omroepen steeds vaker elkáár uitleggen wat wel en niet is toegestaan. Het blijkt ook uit ons financiële toezicht; in het jaarverslag kunt u lezen dat omroepen beter naar onze aanwijzingen luisteren en hun cijfers daarop aanpassen.

Wij houden toezicht op maat. Als media-instellingen aantonen dat ze zelf verantwoordelijkheid nemen, kunnen wij een stapje terug doen. We voeren ook gesprekken. Al dan niet met opgetrokken wenkbrauwen. Op die manier losten we ook in 2015 een aantal lastige dossiers op zonder boete.
Wij zijn zacht als het kan. Maar hard als het moet.

Beschermen en vooruitkijken

Wij bieden bescherming aan partijen die dat nodig hebben. In 2016 is dat een belangrijk toezichtthema voor het Commissariaat. Daarnaast kijken we vooruit. Onder meer met de Mediamonitor, naar de gevolgen van verdere digitalisering en andere ontwikkelingen in de markt. Niet alleen in Nederland, maar ook in Europa en de rest van de wereld. En we spelen daar met ons toezicht zo goed mogelijk op in.

Het Commissariaat vindt het van groot belang om ook betrokken te zijn op Europees niveau. Vanuit onze rol als voorzitter van het Europese toezichtorgaan ERGA kunnen wij invloed uitoefenen en helpen om de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten, die dit jaar wordt aangepast, beter en toekomstbestendiger te maken. Iets wat goed is voor Nederland en heel Europa.

In onze toezichtpraktijk zullen wij ons in 2016 met name richten op publiek-private samenwerking, sponsoring en corporate governance van de omroepen. Kwetsbaarheid voor beïnvloeding blijft bestaan, al zijn media zich er wel steeds meer van bewust waarvoor zij staan – onafhankelijke nieuwsvoorziening, in kritische berichtgeving, bij mooie programma's en documentaires.

In Nederland is onafhankelijkheid een belangrijk uitgangspunt. Maar in andere Europese landen is dat niet altijd het geval. De recente ontwikkelingen in Polen laten bijvoorbeeld zien dat onafhankelijkheid niet overal vanzelfsprekend meer is. Wat nu sluipenderwijs geaccepteerd lijkt te worden, was dat tien jaar geleden in veel gevallen niet. Op die onafhankelijkheid van media blijven wij scherp toetsen, onafhankelijk van politiek en commercie. Binnen Nederland en binnen Europa.

Madeleine de Cock Buning
Eric Eljon
Jan Buné

Inhoudsopgave

Kerncijfers Commissariaat voor de Media 2015

Hier treft u in het kort een beeld van het toezicht van het Commissariaat. Naast enkele financiële indicatoren (die betrekking hebben op de werkorganisatie) komt hier het aantal onder toezicht staande instellingen en het aantal toezichtmaatregelen aan bod.

Onderwerp (Bedragen x (€ 1.000))	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
Netto lasten*	6.691	6.734	6.121	7.345
Netto baten*	6.772	6.776	6.446	6.160
Aandeel toezichtkosten, absoluut	1.955	1.706	1.547	1.352
als percentage van netto baten	29%	25%	24%	22%
Aantal onder toezicht staande instellingen (op grond Mediawet)**	731	750	771	770

* Netto wil zeggen: zonder incidentele of bijzondere lasten dan wel baten.

** Is berekend door op te tellen: alle landelijke, regionale en lokale publieke omroepen, commerciële omroepdiensten en geregistreerde commerciële mediadiensten op aanvraag.

Overzicht toezichtmaatregelen

Mediawet	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
Opgelegde boetes	3	2	2	1
Opgelegde lasten onder dwangsom	0	4		
Ingetrokken toestemmingen	1	1		
Opgelegde aanwijzingen	0	1		
Totaal aantal formele toezichtmaatregelen Mediawet	4	8	2	1

Wet vaste boekenprijs	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
Opgelegde boetes	0	5	9	16
Totaal aantal formele toezichtmaatregelen Wet vaste boekenprijs	0	5	9	16

1. INLEIDING

1. Inleiding

Vanuit zijn kernwaarden – onafhankelijkheid, pluriformiteit en toegankelijkheid – houdt het Commissariaat toezicht op de naleving van de Mediawet 2008. Hiermee draagt het Commissariaat bij aan de verwezenlijking van het principe van de vrijheid van informatie, een van de pijlers onder de democratische rechtsstaat.

De drie kernwaarden van het Commissariaat worden ondersteund door drie basisprincipes die brede gelding hebben voor alle partijen waarop het Commissariaat toezicht uitoefent, te weten transparantie, rechtmatigheid en integriteit.

De waarden die het Commissariaat beoogt te beschermen zijn niet vanzelfsprekend gegarandeerd. Het is de taak van het Commissariaat om deze waarden te borgen. Een helder en gedeeld beeld over de kernwaarden in ons toezicht maken het mogelijk om risico's te zien en aan te pakken.

1.1 Kernwaarden en basisprincipes

1.1.1 Kernwaarden

Onafhankelijkheid

Kijkers en luisteraars moeten kunnen rekenen op onafhankelijke berichtgeving, op informatie die niet is gekleurd door politieke of commerciële belangen. Niet voor niets is onafhankelijke informatie één van de pijlers onder onze democratie. Als toezichthouder op de audiovisuele media ziet het Commissariaat erop toe dat er een duidelijke scheiding bestaat tussen redactie enerzijds en commercie en politiek anderzijds.

Onafhankelijkheid betekent onder meer dat publieke omroepen volledig vrij moeten zijn om programma's al dan niet uit te zenden. Ze mogen zich niet dienstbaar maken aan derden. Voor zover er binnen de grenzen van de wet commerciële beïnvloeding plaatsvindt, moet de kijker glashelder zijn wat commercieel gedreven is en wat niet.

Toegankelijkheid

Alle inwoners van Nederland moeten tegen redelijke kosten en met zo min mogelijk beperkingen toegang hebben tot informatie. Voor televisie is dit onder meer geborgd door pakketaanbieders te verplichten een breed pakket zenders door te geven. Omroepen spelen een niet meer weg te denken rol in de publieke informatievoorziening en het publieke debat. Toegankelijkheid betekent ook dat aanbieders van media-aanbod toegang moeten hebben tot platforms waarop dit verspreid kan worden.

Informatie kan echter ook té toegankelijk en daarmee onveilig zijn. De wetgever heeft willen voorkomen dat minderjarigen blootgesteld worden aan ernstig schadelijke beelden. Ook controleert het Commissariaat of evenementen van groot maatschappelijk belang op een open kanaal te zien zijn.

Pluriformiteit

Bij een pluriforme samenleving hoort een pluriform media-aanbod: met een open oor en oog voor allerlei (doel)groepen, allerlei meningen, allerlei verhalen. Zo creëren we de voorwaarden voor een media-aanbod dat de vrije meningsvorming en meningsuiting ondersteunt. Zo bewaken we dat iedereen iets van zijn of haar gading kan vinden, op radio of televisie of in de boekhandel.

Het Commissariaat volgt de ontwikkelingen in het medialandschap op de voet en doet daarvan verslag in de Mediamonitor. Zo kan hij risico's voor de pluriformiteit en onafhankelijkheid van de media tijdig signaleren.

Ook geldt in Nederland een vaste boekenprijs. Die is er om een breed en divers aanbod van Nederlands- en Friestalige boeken en bladmuziekuitgaven te waarborgen. Het Commissariaat houdt toezicht op de naleving van deze wet.

1.1.2 Basisprincipes

Transparantie

Een transparante verantwoording door publieke media-instellingen ziet het Commissariaat als essentiële voorwaarde voor het toezicht op de onafhankelijkheid van het media-aanbod en op de rechtmatige besteding van mediagelden. Het Commissariaat ziet er daarom op toe dat deze instellingen hun bedrijfsprocessen transparant en verantwoord organiseren en na afsluiting van het boekjaar een duidelijke, consistente en begrijpelijke jaarrekening presenteren.

Daarnaast is ook transparantie geboden over de herkomst van gelden die worden gebruikt bij de financiering van het media-aanbod. Alle media-instellingen, zowel publiek als commercieel, moeten transparant zijn over sponsoring en productplaatsing en overige afspraken die samenhangen met het realiseren van media-aanbod, zodat de kijker bedacht is op mogelijke beïnvloeding.

Rechtmatigheid

Publieke media-instellingen worden grotendeels gefinancierd met publiek geld. Het publieke bestel kan alleen blijven bestaan als het publiek en de politiek vertrouwen houden in de manier waarop deze middelen worden besteed. Het is daarom ook belangrijk dat inzichtelijk is dat publiek geld wordt besteed aan de kerntaak van de publieke media-instelling.

Het Commissariaat toetst jaarlijks de financiële verantwoording van de landelijke en regionale publieke omroepen aan de daarvoor geldende richtlijnen. Ook ziet het Commissariaat toe op de naleving van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT) die een maximum stelt aan het inkomen en de ontslagvergoedingen in de publieke sector.

Integriteit

Integriteit is uitgangspunt. Van het bestuur en de interne toezichthouders van publieke media-instellingen, de Raden van Toezicht, wordt verwacht dat zij staan voor de integriteit van de media-instelling. Zij richten zich niet alleen op de bedrijfsmatige belangen van een media-instelling, maar houden zeker ook rekening met de publieke belangen die ten grondslag liggen aan de Mediawet.

Commerciële belangen en publieke belangen liggen niet altijd in elkaars verlengde. Het Commissariaat ziet erop toe dat bestuur en intern toezicht deze rol vervullen en er voldoende op toezien dat rekening wordt gehouden met publieke belangen.

1.2 Hoe houdt het Commissariaat toezicht?

Het Commissariaat houdt zoveel mogelijk proactief en risico gestuurd toezicht. Dit betekent dat hij op basis van het pro-actief monitoren van de markt en van klachten en signalen van consumenten en marktpartijen inschat waar zich problemen (kunnen) voordoen. Het Commissariaat sluit de manier waarop hij zijn taken en werkzaamheden uitvoert aan bij de veranderende maatschappij en medialandschap en bepaalt jaarlijks waaraan hij in zijn toezicht prioriteit geeft. De toezichthouder treedt daar op waar het het hardst nodig is en houdt toezicht op maat.

Het Commissariaat weegt zorgvuldig af waar hij de sector ruimte kan geven. Per geval wordt de meest effectieve manier van monitoring en handhaving ingezet. Waarbij de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen en -diensten voorop staat. Met behoud van ieders onafhankelijkheid. Deze werkwijze wordt doorlopend aangescherpt op basis van de meest actuele ontwikkelingen.

Het Commissariaat beoordeelt als onafhankelijke toezichthouder regelmatig voorgenomen wetswijzigingen op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Daarnaast adviseert het Commissariaat de staatssecretaris van OCW over het beleid en de verantwoording van de NPO. Bij dit alles staan de kernwaarden onafhankelijkheid, pluriformiteit, toegankelijkheid en de ondersteunende basisprincipes transparantie, financiële rechtmatigheid en integriteit centraal.

1.2.1 Dialoog

Het Commissariaat voor de Media is een transparante en open organisatie. Het Commissariaat is zich ervan bewust dat de sector verwacht dat de toezichthouder zich meer richt op waarden dan op normen. De markt ziet graag dat het Commissariaat meer ruimte geeft voor innovatie en nieuwe formats, gericht is op een gelijke (liberale) toepassing van regels, meer duidelijkheid geeft over de interpretatie van regelgeving (guidance) en minder snel grijpt naar formele maatregelen.

Het Commissariaat raadpleegt de markt bij de ontwikkeling van zijn beleid door middel van openbare consultaties via zijn website. Ook organiseert de toezichthouder regelmatig bijeenkomsten om regelgeving verder te verduidelijken en gaat hij actief in gesprek met marktpartijen over onderwerpen die hen direct aangaan. Bovendien heeft het Commissariaat een dagelijks spreekuur waarin hij vragen over de interpretatie van de wet beantwoordt. Dit alles draagt bij aan de voorspelbaarheid van het optreden van de toezichthouder en stimuleert media-instellingen om deze regelgeving zich eigen te maken. Dit verkleint de kans op overtredingen.

De website van het Commissariaat vormt een belangrijke bron van informatie over de werkzaamheden en taken van het Commissariaat. Adviezen, rapporten en besluiten worden waar mogelijk via de website van het Commissariaat openbaar gemaakt. Daarnaast is het Commissariaat via @commvdmedia actief op Twitter en verschijnt elk kwartaal een digitale nieuwsbrief.

1.2.1.1 Publieksvragen

Het Commissariaat ontvangt jaarlijks een groot aantal vragen en signalen van het publiek. Mede op basis van deze klachten en signalen bepaalt het Commissariaat waar toezicht het hardst nodig is.

In 2015 heeft het Commissariaat in totaal 276 publieksvragen beantwoord en 217 klachten ontvangen.

1.2.1.2 WOB verzoeken

Het Commissariaat heeft in 2015 negen verzoeken ontvangen om specifieke informatie openbaar te maken via een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB-verzoek). Het Commissariaat weegt daarbij het belang van openbaarmaking af tegen de wettelijke beperkingen op openbaarmaking zoals die zijn opgenomen in de WOB. Zo wordt bedrijfsvertrouwelijke informatie niet openbaar gemaakt. De beslissingen op de verzoeken zijn te vinden op de website.

2. TOEZICHTTHEMA'S 2015

2. Toezichtthema's 2015

Als onafhankelijk toezichthouder ziet het Commissariaat toe op de naleving van de Mediawet en de Wet Vaste Boekenprijs, bewaakt hij het gelijke speelveld en blijft in gesprek met de spelers in het veld.

Bij de uitoefening van zijn taak hanteert het Commissariaat het principe van toezicht op maat. Per geval wordt de meest effectieve manier van monitoring en handhaving ingezet. Waarbij de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen en – diensten voorop staat. Deze werkwijze wordt doorlopend aangescherpt op basis van actuele ontwikkelingen.

Het Commissariaat sluit de manier waarop hij zijn taken en werkzaamheden uitvoert aan bij de veranderende maatschappij en bepaalt jaarlijks waaraan hij in zijn toezicht prioriteit geeft.

In 2015 heeft het Commissariaat extra aandacht besteed aan onafhankelijkheid van media en transparantie.

Onafhankelijkheid

Vrijheid van informatie is een fundamenteel recht. Het is opgenomen in het internationaal recht en vormt een van de pijlers onder onze democratie. Onafhankelijke media, vrije journalistiek en berichtgeving zonder commercieel of politiek oogmerk vormen essentiële waarden voor ons democratisch stelsel.

Deze waarden staan steeds meer onder druk, mede als gevolg van toenemende concentraties op de mediasector. Het Commissariaat zag er daarom in 2015 nadrukkelijk op toe dat de scheiding tussen commercie en redactie gewaarborgd blijft. Daarbij richtte hij zich specifiek op sponsoring, de rechtmatige verwerving en besteding van financiële middelen en de borging van de redactionele onafhankelijkheid.

Transparantie

Een transparante verantwoording door media-instellingen is een essentiële voorwaarde voor het toezicht op de naleving van de Mediawet, de onafhankelijkheid van het media-aanbod en de rechtmatige besteding van publiek geld.

Goed bestuur en toezicht spelen hierbij een cruciale rol. Het Commissariaat ziet toe op de wijze waarop het bestuur en intern toezicht van media-instellingen is ingericht, hoe gestuurd wordt op de transparantie van publieke belangen en de naleving van de Mediawet. Door toezicht te houden op sponsoring en productplaatsing beschermt het Commissariaat de kijker tegen ongeoorloofde commerciële beïnvloeding.

3. 2015 OP HOOFDLIJNEN

3. 2015 op hoofdlijnen

16 december 2015
Commissariaat publiceert Beleidsnota Governance en Interne Beheersing

Voor elke organisatie met een publieke taak is een goed functionerend bestuur, samen met een goed functionerende raad van toezicht van cruciaal belang. Het Commissariaat ziet toe op de inrichting van het bestuur en het interne toezicht van media-instellingen. Daarbij controleert hij hoe publieke media-instellingen omgaan met het publieke geld dat ze hebben gekregen. Ook kijkt het Commissariaat of de governance en de bedrijfsprocessen transparant zijn ingericht.

Het Commissariaat heeft in 2014 en 2015 oriënterende gesprekken gevoerd met bestuurders en toezichthouders van de landelijke publieke media-instellingen over goed bestuur en intern toezicht. De uitkomsten van deze gesprekken zijn betrokken in de totstandkoming van de beleidsnota waarin op hoofdlijnen wordt aangegeven hoe het Commissariaat invulling wil geven aan zijn toezichthoudende taken op het vlak van governance en interne beheersing.

De beleidsnota gaat in op vijf kernthema's van governance en interne beheersing.

14 december 2015
Prijs NPO programmagegevens vastgesteld

Het Commissariaat voor de Media heeft de nieuwe tarieven voor de NPO programmagegevens vastgesteld. Het betreft de vergoeding die makers van zowel gedrukte als digitale programmagidsen betalen aan de Nederlandse Publieke omroep (NPO) voor informatie over radio- en televisieprogramma's.

De nieuwe tarieven zijn gebaseerd op onafhankelijk onderzoek, uitgevoerd door financieel adviesbureau Duff & Phelps. Hierbij is rekening gehouden met de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam van april 2015 waarin bepaald is dat NPO Programmagegevens geen intellectuele eigendomsbescherming genieten. De tarieven vallen, mede hierdoor, lager uit dan voorgaande jaren.

1 december 2015
Nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten

Per 1 januari 2016 treden aangepaste Beleidsregels nevenactiviteiten in werking. De aanpassingen leveren een administratieve lastenverlichting op voor de publieke omroepen en beschermen door de geboden transparantie tegelijkertijd commerciële marktpartijen tegen oneerlijke concurrentie. Zo is de manier van aanmelden en beoordelen van nevenactiviteiten vereenvoudigd. Ook de categorisering (clustering) van nevenactiviteiten is eenvoudiger geworden.

Voor bepaalde nevenactiviteiten zal het Commissariaat bovendien een generieke toestemming geven. Bestaande regels worden in de nieuwe Beleidsregels duidelijker uitgelegd. Dit alles zal ertoe bijdragen dat het aanvragen en verlenen van toestemming voor nevenactiviteiten sneller en makkelijker gaat en dat de rechtszekerheid wordt vergroot.

23 november 2015
Mediamonitor 2014-2015

In de Mediamonitor komen actuele trends, de belangrijkste mediaspelers en de voornaamste ontwikkelingen op de markten van dagbladen, tijdschriften, televisie, radio en internet aan bod. Aanvullend is onderzoek gedaan naar de onafhankelijkheid van nieuwsredacties en de diversiteit van en tevredenheid met televisiepakketten.

Mediabedrijven groeien, markten versmelten en kruisbestuivingen tussen markten en mediatypen ontstaan. Steeds meer mediabedrijven ontwikkelen zich tot allround mediaspelers en begeven zich ook op de markt van online video. Bij dagbladen stijgt het gebruik van online content, maar oplagecijfers blijven dalen. Tegelijk neemt de al hoge aanbiedersconcentratie – als gevolg van diverse overnames – verder toe. Uit het onderzoek blijkt daarnaast dat de Nederlanders een rapportcijfer van 7,5 toekennen aan hun televisieabonnement. Consumenten met een zogenaamd pluspakket zijn nog iets tevredener en geven een rapportcijfer van 7,7. Dit is in grote lijnen gelijk aan de cijfers van 2014.

19 oktober 2015
Advies Meerjarenbegroting NPO

Na het advies op het Concessiebeleidsplan in september heeft het Commissariaat in oktober advies uitgebracht aan staatssecretaris Dekker uit over de Meerjarenbegroting 2016-2020 van de NPO. Het Commissariaat constateert dat in de Meerjarenbegroting de aanbevelingen die het Commissariaat in 2014 heeft gedaan om de kostensoorten verder uit te splitsen en

toe te lichten nog niet zijn meegenomen. Daardoor is het lastig om de vooraf begrote posten te vergelijken met de uiteindelijke jaarcijfers. Verder zijn niet alle ambities uit het Concessiebeleidsplan en de aangekondigde wijzigingen van de Mediawet in de begroting opgenomen. Het Commissariaat heeft gewezen op het belang om deze aandachtspunten te adresseren.

1 oktober 2015
Boete voor regionale omroep L1

Vanwege diverse ernstige overtredingen op het gebied van sponsoring en reclame heeft het Commissariaat voor de Media de Stichting Omroep Limburg (SOL) in oktober een boete opgelegd van in totaal 275.500 euro. De sanctie voor SOL, in Limburg beter bekend onder de naam L1, volgt op een uitgebreid onderzoek. De boete voor L1 is een optelsom van acht overtredingen. De rode draad wordt gevormd door overtreding van de regels op het gebied van reclame en sponsoring. Daarmee heeft L1 de uitgangspunten van onafhankelijkheid en non-commercialiteit geschonden en heeft het op oneerlijke wijze geconcurreerd met andere media. De Mediawet schrijft voor dat publieke omroepen, die gefinancierd worden met belastinggeld, volledig onafhankelijk moeten opereren. Sponsoring van programma's is – op een paar strikte uitzonderingen na – verboden, en reclame moet los staan van het overige media-aanbod.

17 september 2015
Advies Concessiebeleidsplan NPO

Het Commissariaat heeft in september aan het ministerie van OCW advies uitgebracht over het Concessiebeleidsplan 2016-2020 van de NPO, getiteld 'Het publiek voorop'. Het Commissariaat voor de Media is in grote lijnen positief over het Concessiebeleidsplan. Het plaatst wel vraagtekens bij de uitvoerbaarheid van de strategische keuzes in het plan vanwege het ontbreken van heldere criteria en processen. De paragraaf met de benodigde financiële en personele middelen zou beter onderbouwd moeten worden, en ook moeten er concrete doelstellingen komen voor het vergroten van het bereik van specifieke doelgroepen zoals jongeren en allochtonen. Het Commissariaat heeft daarom een voorwaardelijk positief advies gegeven.

1 augustus 2015
Regeling productplaatsing treedt in werking

Op 1 augustus is de Regeling productplaatsing in werking getreden. Met deze regeling maakt het Commissariaat inzichtelijk wanneer en onder welke voorwaarden productplaatsing ('product placement') is toegestaan. Daarnaast licht het Commissariaat in de regeling het onderscheid tussen productplaatsing en sponsoring toe. De nieuwe regeling is een verduidelijking van de Mediawet en vloeit voort uit Europese wetgeving. Het gaat daarbij niet om nieuwe of strengere regels, maar juist om een nadere invulling en verduidelijking van bestaande wetgeving.

14 juli 2015
Adviezen Kijkwijzer ook in 2014 betrouwbaar

De manier waarop het NICAM, de organisatie achter Kijkwijzer, tv-programma's en films indeelt en ouders en opvoeders waarschuwt voor onder andere geweld, seks en grof taalgebruik was ook in 2014 betrouwbaar en valide. Dat staat in het advies dat het Commissariaat in juli 2015 aan staatssecretaris Dekker van OCW heeft gestuurd. In het advies noemt het Commissariaat ook een aantal aandachtspunten. Zo moet de weergave van Kijkwijzer in programmabladen en promo's van tv-programma's verbeterd worden. Daarnaast adviseert het Commissariaat om de diensten van Kijkwijzer uit te breiden naar televisie 'on demand'. Het Commissariaat houdt toezicht op het gebruik van de Kijkwijzer en brengt jaarlijks advies uit aan de staatsecretaris over het gebruik van de Kijkwijzer.

13 juni 2015
Onafhankelijkheid nieuwsredacties onder druk

Het Commissariaat heeft met de Mediamonitor in de eerste helft van 2015 onderzoek gedaan naar de onafhankelijkheid van nieuwsredacties van programma's, kranten en online nieuwskanalen. De hoofdredacteuren verklaren toenemende druk op redactionele onafhankelijkheid te ervaren, onder meer door het teruglopen van de financiële middelen voor nieuwsredacties. Daardoor worden redacties kleiner. Zij maken ook meer gebruik van freelancers, wat de kwetsbaarheid vergroot. Het Commissariaat neemt dit signaal zeer serieus, gezien het maatschappelijk belang van onafhankelijke journalistiek.

Daarnaast verwachten de hoofdredacteuren meer 'marktdenken' en 'ondernemende journalistiek' bij nieuwsvoorziening. Ook signaleren zij dat de keuze van onderwerpen in toenemende mate wordt bepaald door wat scoort bij de gebruiker.

10 april 2015
Uitbrengen nummers 'The Passion' toegestaan

Na ophef over het uitbrengen van het nummer 'Wit Licht' naar aanleiding van het EO-programma
The Passion, heeft het Commissariaat de regels over dit onderwerp nogmaals toegelicht. Het opnieuw opnemen en uitbrengen van de nummers die ten gehore zijn gebracht in 'The Passion' door artiesten die aan dit programma hebben meegewerkt, is in principe toegestaan. De EO/KRO heeft de artiesten terecht gewezen op het feit dat zij niet mogen refereren aan of verwijzen naar het tv-programma en/of beeldmerken van de EO/KRO. Maar er staat voor de artiesten niets aan hun artistieke vrijheid in de weg om de nummers opnieuw op te nemen en op single uit te brengen.

1 april 2015
MAX beboet voor Heel Holland Bakt

Het Commissariaat heeft Omroep MAX een boete opgelegd van 162.000 euro. De boete is opgelegd omdat Omroep MAX Ahold in de gelegenheid heeft gesteld geld te verdienen aan 'Heel Holland Bakt'-producten. Tijdens het tweede seizoen van Heel Holland Bakt heeft Ahold een uitgebreide en exclusieve Heel Holland Bakt-productlijn op de markt gebracht. Daarmee heeft Ahold kunnen profiteren van het succes van een met publiek geld gefinancierd programma. Omroep MAX heeft dit mogelijk gemaakt door de merchandiserechten op het programma Heel Holland Bakt uit handen
te geven.

Omroep MAX heeft een licentie gekregen van BBCW (de commerciële tak van de BBC) om Heel Holland Bakt te maken en uit te zenden. In dat contract was ook opgenomen dat Omroep MAX de merchandise rechten op het programma Heel Holland Bakt niet zou verkrijgen en dat Omroep MAX het merk en het logo van Heel Holland Bakt zou overdragen aan de BBC. Met het tekenen van het contract deed Omroep MAX dus afstand van alle rechten op merchandise rondom Heel Holland Bakt. Ook was er in dat contract geen mogelijkheid opgenomen het contract te beëindigen als dit in strijd zou zijn met de Mediawet 2008. Publieke omroepen moeten volgens de wet voorkomen dat derden dankzij een programma van een publieke omroep een meer dan normale winst of ander concurrentievoordeel behalen. Dat had MAX in dit geval niet gedaan. In februari 2016 heeft het Commissariaat, na verkregen advies van een externe adviescommissie, het bezwaar van Omroep MAX tegen dit besluit afgewezen.

21 maart 2015
NTR beboet voor Sinterklaasjournaal

In maart legt het Commissariaat een boete van 150.000 euro op aan de NTR vanwege overtreding van het verbod op reclame in een uitzending voor kinderen. In het Sinterklaasjournaal werden in 2013 pakjes ingepakt in pakpapier met het logo van het Sinterklaasjournaal. Ook raakte in de uitzending de 'echte' staf van Sinterklaas kwijt, waarnaar een zoektocht werd gehouden. Zowel het pakpapier als de staf waren ook te koop. In álle uitzendingen op televisie en op de website van het Sinterklaasjournaal zijn het pakpapier en de 'echte' staf van Sinterklaas veelvuldig en nadrukkelijk in beeld geweest. Dat heeft een verkoop bevorderend effect. De Mediawet bepaalt dat dit niet mag. Het voorkomen van commerciële beïnvloeding van kinderen bij de publieke omroep is één van de prioriteiten van het Commissariaat. De publieke omroep moet een veilige haven voor kinderen zijn, waarbij ouders ervan uit mogen gaan dat hun kinderen niet ten onrechte blootgesteld worden aan reclame-uitingen in programma's en op de website.

3 maart 2015
Commissariaat toezichthouder op Netflix in Europa

Het Commissariaat is in 2015 mediatoezichthouder voor Netflix in Europa geworden. Met de registratie in Nederland valt Netflix in alle EU-landen waar de dienst te ontvangen is onder toezicht van het Commissariaat. Netflix moet zich dan ook aan de Nederlandse Mediawet houden. Netflix heeft zich ook in 2015 vrijwillig aangesloten bij NICAM, de organisatie achter de Kijkwijzer. Netflix geeft daarmee blijk van zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid, vindt Commissariaat-voorzitter Madeleine de Cock Buning.

19 januari 2015
NOS gelast te stoppen met promotie Fox Sports

Het Commissariaat voor de Media heeft een last onder dwangsom gepubliceerd die hij heeft opgelegd aan de NOS voor het Eredivisiecontract. De NOS heeft bij de aankoop van de rechten op de Eredivisiesamenvattingen afgesproken dat in zijn programma's een platform zou worden geboden voor de groei van de betaalzender Fox Sports. Het Commissariaat geeft de NOS tot 18 maart de tijd om de afspraken aan te passen. Het Commissariaat ziet toe op de transparantie en onafhankelijkheid van media. Het programma-aanbod moet op basis van eigen redactionele keuzes en onafhankelijk van commerciële invloeden tot stand komen. Het dienen van de commerciële belangen van Fox Sports is in strijd met de Mediawet. Voor de kijker is niet transparant dat commerciële beïnvloeding is beoogd.

4. ACTIVITEITEN 2015

4. Activiteiten 2015

4.1 Mediamonitor

Het Commissariaat is een onafhankelijke toezichthouder. Onafhankelijk van politiek en uitgevers, van publieke en commerciële media-instellingen en aanbieders van radio- en televisiepakketten. Het Commissariaat heeft als wettelijke taak de verschillende actoren in de mediasector nauwgezet te volgen en bedreigingen van de pluriformiteit en onafhankelijk van de media tijdig te signaleren en indien nodig daarop te anticiperen. Het Commissariaat volgt daarom al veertien jaar de ontwikkelingen in het medialandschap op de voet en doet daarvan verslag in zijn jaarlijkse Mediamonitor.

Het Commissariaat monitort de ontwikkeling van concentratie en diversiteit in de verschillende mediasectoren, maakt de eigendomsverhoudingen van de belangrijkste aanbieders in Nederland inzichtelijk en doet onderzoek naar de onafhankelijkheid van de informatievoorziening.

De Mediamonitor geeft met zijn jaarlijkse monitorfunctie inzicht in actuele trends, eigendomsverhoudingen en mogelijke concentratiebewegingen in de mediasectoren. Ook volgt de Mediamonitor de ontwikkeling van de pluriformiteit, de toegankelijkheid en de redactionele onafhankelijkheid van de landelijke en regionale media. In de Mediamonitor worden niet alleen de onderzoeksresultaten van de relevante externe partijen meegenomen (zoals gegevens van HOI, SKO, NOM, ACM, etc), maar wordt ook verslag gedaan van eigen onderzoek en duiding door het Commissariaat.

Internetconsumptie groeit, dagbladenconsumptie daalt

In Nederland zijn de populairste websites in 2015 Google, Youtube en Facebook. Een nader onderzoek naar de populariteit van YouTube laat zien dat in 2013 wereldwijd nog 100 uur per minuut werd geüpload naar de videosite. In 2014 is dat verdrievoudigd. Het populairste Nederlandstalige YouTube-kanaal in 2015 was dat van Enzo Knol.

Terwijl het aanbod en gebruik van online (audiovisuele) content blijft stijgen, kampt de dagbladenmarkt ook in 2015 met dalende oplagecijfers. Ook het bereik heeft met een daling te maken: 53 procent van de bevolking wordt bereikt door alle dagbladen samen. In 2010 was dat nog 67 procent. De televisiemarkt heeft met een toename van de kijktijd te maken van 195 naar 200 minuten. Het gemiddeld dagbereik daalt echter wel licht. Op de radiomarkt loopt zowel het bereik als de luistertijd terug in 2014.

4.1.1 Onafhankelijkheid nieuwsredacties

Een gezonde democratie leunt op een goed geïnformeerde bevolking. Onafhankelijke berichtgeving is van essentieel belang. Het onderzoek naar de redactionele onafhankelijkheid van Nederlandse nieuwsredacties maakt inzichtelijk in hoeverre Nederlandse nieuwsredacties onafhankelijkheid kunnen opereren. Hoofdredacteuren verklaren toenemende druk op redactionele onafhankelijkheid te ervaren, onder meer door het teruglopen van de financiële middelen voor nieuwsredacties. Het Commissariaat neemt dit signaal zeer serieus, gezien het maatschappelijk belang van onafhankelijke journalistiek.

4.1.2 Diversiteit en tevredenheid televisiepakketten

Het Commissariaat heeft in 2015 voor de tweede keer onderzoek gedaan naar de diversiteit van de in Nederland aangeboden radio- en televisiepakketten en de tevredenheid van consumenten daarover. Aanleiding was de invoering van een nieuwe Mediawet per 1 januari 2014 met als gevolg de afschaffing van de programmaraden, die adviseerden over de samenstelling van deze pakketten.

Diversiteit

De zeven voornaamste pakketaanbieders, met meer dan 100.000 abonnees, bieden samen 189 pakketten aan. Daarvan zijn 20 digitale en 6 standaardpakketten, 75 pluspakketten en 88 betaalzenderpakketten. De digitale standaardpakketten zijn een stuk groter dan de analoge pakketten: gemiddeld bevat een digitaal standaardpakket twaalf verschillende genres en een analoog standaardpakket bijna negen. De diversiteitsscore laat overigens zien dat het zenderaanbod over de gehele linie redelijk divers is: analoge pakketten zijn gemiddeld net zo divers als de digitale pakketten. 89% van de Nederlanders die televisie kijkt en daarvoor een abonnement heeft afgesloten, ontvangt een digitaal televisiesignaal op het hoofdtoestel. Ongeveer 54% van de kijkers neemt alleen een standaardpakket af; 36% is ook geabonneerd op een of meerdere pluspakketten.

Tevredenheid

De Nederlandse bevolking is behoorlijk tevreden over de pakketten: het tv-abonnement krijgt gemiddeld een 7,7. De hoeveelheid genres van een tv-pakket heeft een positief effect op de tevredenheid: hoe meer genres, hoe hoger de tevredenheid. Kortom: de consument waardeert een divers aanbod en is niet alleen op zoek naar meer van hetzelfde.

Vooralsnog heeft de afschaffing van de programmaraden zowel voor de diversiteit van als de tevredenheid met de televisiepakketten niet tot een daling van de tevredenheid geleid.

De uitkomsten van het onderzoek zijn in het najaar van 2015 gepubliceerd in de Mediamonitor.

4.2 Registratie en vergunningen

Het Commissariaat voor de Media verleent vergunningen aan commerciële omroepen (toestemming) voor het verzorgen van media-aanbod. Ook wijst hij de lokale en regionale publieke omroepen aan. Elke vijf jaar adviseert het Commissariaat het ministerie van OCW over de erkenningsaanvragen van de landelijke publieke omroepen.

Ook verleent het Commissariaat toestemmingen om voor een bijzonder doel een radioprogramma uit te zenden (evenementenzenders) en aan politieke partijen en het ministerie van Algemene Zaken voor overheidsvoorlichting. Daarnaast registreert het Commissariaat de aanmeldingen voor commerciële mediadiensten op aanvraag. Zo bewaakt hij de onafhankelijkheid, de kwaliteit en de diversiteit van het media-aanbod.

Er zijn geen **regionale omroepen** aangewezen in 2015.

4.2.1 Vergunningen lokale omroepen en evenementenzenders

Het aantal lokale publieke media-instellingen in Nederland laat de afgelopen jaren een lichte daling zien. Lokale media-instellingen met een groter verzorgingsgebied (100.000 tot 500.000 inwoners) zijn vaak beter in staat hun bedrijfsvoering te professionaliseren en de (journalistieke) inhoud van programma's en berichtgeving te verbeteren.

Onafhankelijkheid is bij de aanwijzing van lokale omroepen een belangrijk aandachtspunt. Het Commissariaat ziet erop toe dat de inhoudelijke, redactionele en journalistieke vrijheid van de omroep is geborgd. Bij de beslissing tot aanwijzing speelt het advies van de gemeenteraad een belangrijke rol. Door dit advies kan het Commissariaat rekening houden met lokale omstandigheden, wat de legitimatie van de omroep vergroot.

Samen met de organisatie van lokale omroepen in Nederland (OLON) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft het Commissariaat een nieuwe aanwijzingsprocedure aan de markt voorgelegd in consultatie. Deze heeft als doel bij te dragen aan meer duidelijkheid over de rolverdeling tussen de gemeenten en het Commissariaat, zodat al voor de aanvraag duidelijk is wie wat wanneer moet doen. Het Commissariaat continueert het gesprek met de OLON en VNG hierover in 2016.

Aanwijzingen lokale omroepen

	2015	2014
Hernieuwde aanwijzingen	49	46
Nieuwe aanwijzingen	6	6
Afgewezen aanvragen	6	8
Intrekkingen	4	7
Gebiedsuitbreidingen	2	2
Pbo-onderzoeken	2	11
Verlopen aanwijzingen	6	4

	2015	2014	2013	2012	2011
Gemeenten in Nederland	393	403	408	415	418
Gemeenten met lokale media-instelling	360	369	374	381	376
Gemeenten zonder lokale media-instelling	33	34	34	34	42
Lokale media-instellingen (totaal)	267	276	283	283	285
Lokale media-instellingen voor meerdere gemeenten	58	55	56	57	57

Gemeentelijke herindeling	2015	2014
Gemeenten heringedeeld	16	9
Nieuwe gemeenten gevormd	6	4

	Gemeenten	Gemeenten met lokale publieke media-instelling	% gemeenten met lokale publieke media-instelling
Drenthe	12	9	75
Flevoland	6	6	100
Friesland	24	17	71
Gelderland	54	49	91
Groningen	23	18	78
Limburg	33	32	97
Noord-Brabant	66	65	98
Noord-Holland	51	47	92
Overijssel	25	25	100
Utrecht	26	25	96
Zeeland	13	9	69
Zuid-Holland	60	58	97

Toestemmingen voor evenementenzenders

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Toestemmingen	275	196	130	114	99	101	85	61
Afwijzingen	0	1	0	1	0	0	0	2

4.2.2 Vergunningen commerciële omroepdiensten

In principe kan iedereen onder bepaalde voorwaarden toestemming krijgen van het Commissariaat voor het verzorgen van een commerciële omroep. Deze toestemming houdt niet in dat het kanaal ook automatisch via de kabel of via een omroepzender kan worden verspreid. Om via de kabel, satelliet of digitale ether te kunnen uitzenden moet de omroep een overeenkomst met een pakketaanbieder (zoals Ziggo of KPN) sluiten. Voor radio-omroep via een etherfrequentie heeft de omroep een vergunning nodig op grond van de telecommunicatiewet. Met de uitgifte daarvan is het Agentschap Telecom belast.

	2015	2014	2013	2012	2011
Verleend	79	98	101	134	102
-Nieuw	46	69	48	41	52
-Hernieuwd	33	29	53	93	50
Ingetrokken	41	69	37	42	68

4.2.3 Videodiensten op aanvraag

Diensten die als commerciële mediadienst op aanvraag (cmoa) zijn geregistreerd moeten beschikken over een redactiestatuut en zich houden aan de regels zoals deze zijn opgesteld voor onder meer reclame, sponsoring en product placement. Daarnaast bevorderen de diensten de vervaardiging van en toegang tot Europese producties en mogen voor minderjarigen mogelijk ernstig schadelijke video's alleen afgeschermd worden aangeboden. Met de registratie van en toezicht op nieuwe diensten zorgt het Commissariaat voor een onafhankelijk, pluriform, toegankelijk en veilig media-aanbod.

Steeds vaker kijkt het publiek naar media-aanbod dat on demand wordt aangeboden. Er komen meer on demand aanbieders op de markt en daarmee neemt de concurrentie toe. Het is de uitdaging van een toezichthouder om ook op een terrein waar diensten technisch kunnen starten zonder enige vorm van voorafgaande registratie of goedkeuring, te zorgen voor een onafhankelijk, transparant en veilig speelveld. Nieuwe diensten zijn soms moeilijk te boordelen omdat tijdens het ontstaan van de richtlijn Audiovisuele Mediadiensten bepaalde ontwikkelingen niet te voorspellen waren.

In 2015 heeft het Commissariaat een aantal belangrijke diensten geregistreerd. Netflix, dat in steeds meer Europese landen toegankelijk wordt, is daarvan de bekendste. Linda.tv en S1.tv volgden. Het beleid rondom de commerciële mediadiensten op aanvraag is nog niet volledig ingevuld. Net als in 2015 zal het Commissariaat de ontwikkelingen van nieuwe on demand diensten blijven volgen en waar nodig ook het beleid aanscherpen. In 2015 zijn in totaal 15 nieuwe commerciële mediadiensten aangemeld, waaronder Netflix, LindaTV, KPN Presenteert en S1.TV.

4.2.4 Zendtijd voor levensbeschouwing, politiek en overheid

Jaarlijks stelt het ministerie van OCW op advies van het Commissariaat en de NPO de totale hoeveelheid uren vast die beschikbaar moet zijn voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag. Vervolgens stelt het Commissariaat voor elk van de aangewezen instellingen vast hoeveel uren beschikbaar zijn op de algemene programmakanalen van de landelijke publieke mediadienst. Ook wijst het Commissariaat jaarlijks een aantal uren toe aan de politieke partijen en aan de minister van Algemene Zaken voor overheidsvoorlichting.

In 2015 kende het Commissariaat aan kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag (zogeheten 2.42-instellingen), politieke partijen en de minister van Algemene Zaken de volgende hoeveelheid televisie- en radio-uren toe:

	Radio		TV	
	uren	*minuten*	*uren*	*minuten*
de kerkgenootschappen Joodse Omroep, VKZ en RKK:	567	54	188	30
de genootschappen op geestelijke grondslag HUMAN, BUN en OHM:	295	00	104	24
Stichting Zendtijd Moslims	175	12	58	12
de politieke partijen:	34	50	8	15
de minister van Algemene Zaken:	60	40	13	0

Het Commissariaat wijst in 2015 voor het laatst zendtijd toe aan kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag. Door een wijziging van de Mediawet 2008 vervalt deze zendtijd per 2016.

4.2.5 Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Sinds februari 2011 valt het toezicht op naleving van de regelgeving in de Mediawet BES onder het Commissariaat voor de Media. Belangrijke aandachtspunten in de Mediawet BES zijn:

- het hebben van een redactiestatuut;
- beperking duur en verplichting omlijsting reclameboodschappen op radio en tv;
- een verbod op het uitzenden van ernstig schadelijk programmamateriaal;
- verplichte sponsorvermelding bij gesponsorde programma's;
- een verbod op sponsoring van programma-aanbod bestaande uit nieuws, actualiteiten en politieke informatie; en
- een beperking van reclame voor sterke drank en tabaksproducten

Tot 2014 werd het toezicht steekproefsgewijs uitgevoerd vanuit Nederland. Daarbij bleek onder meer dat er bij een aantal nieuws- en actualiteiten programma's onduidelijkheid bleek te bestaan omtrent sponsoring en het afbakenen van reclameboodschappen. De omroepen bleken onvoldoende bekend met de geldende regelgeving. Vanaf 2014 wordt het toezicht in deeltijd uitgevoerd door een lokale vertegenwoordiger. De aandacht ligt op voorlichting.

In 2015 heeft de lokale vertegenwoordiger de nadruk gelegd op het geven van voorlichting aan de tv en radio omroepen op de BES eilanden. Het Commissariaat is in 2015 gestart met een toezichtonderzoek, gericht op onder meer omlijsting van reclame en sponsoring van nieuws. De resultaten daarvan worden in 2016 bekend gemaakt en meegenomen in de verdere voorlichting van de media-instellingen op de BES-eilanden.

4.3 Toezicht en beleid

Bij de uitoefening van zijn taak hanteert het Commissariaat het principe van toezicht op maat. Per geval wordt de meest effectieve manier van monitoring en handhaving ingezet. Waarbij de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen en – diensten voorop staat. Deze werkwijze wordt doorlopend aangescherpt op basis van actuele ontwikkelingen.

Het Commissariaat werkt vanuit drie kernwaarden en drie ondersteunende basisprincipes. Het Commissariaat sluit de manier waarop hij zijn taken en werkzaamheden uitvoert aan bij de veranderende maatschappij en bepaalt jaarlijks waaraan hij in zijn toezicht prioriteit geeft. In 2015 heeft het Commissariaat extra aandacht besteed aan onafhankelijkheid van media en transparantie.

4.3.1 Publiek-private samenwerking

De veranderingen in de mediasector volgen elkaar in hoog tempo op en publieke media-instellingen hebben behoefte aan meer samenwerking met partijen binnen en buiten het publieke bestel door middel van publiek private samenwerking (PPS). Het Commissariaat bespreekt regelmatig de mogelijkheden die er zijn voor publiek private samenwerking met de publieke media-instellingen (én met adviseurs van samenwerkingspartijen). De afgelopen jaren hebben hierover diverse gesprekken plaatsgehad. Partijen willen graag vooraf weten wat wel en niet is toegestaan.

Het staat publieke media-instellingen vrij om bij het uitvoeren van hun taken samen te werken met private partijen. Omdat met publieke middelen wordt gewerkt moeten zij daarbij wel aan een aantal voorwaarden voldoen.
Dit is noodzakelijk om bijvoorbeeld te voorkomen dat publieke media-instellingen zich dienstbaar maken aan derden of hun redactionele onafhankelijkheid door de samenwerking met een private partij verliezen.

Verlies van de onafhankelijkheid van de publieke media-instelling zou er toe kunnen leiden dat het media-aanbod van de publieke media-instelling niet meer onafhankelijk tot stand komt, maar op grond van commerciële motieven.

De in 2014 in de Mediawet opgenomen experimenteerregeling (over publiek-private samenwerking), die een verruiming van mogelijkheden tot samenwerking beoogt, biedt niet in alle gevallen een oplossing.

Het Commissariaat heeft daarom een aantal bijeenkomsten georganiseerd voor de sector om mogelijke knelpunten bij het aangaan van publiek-private samenwerkingen te inventariseren.

In augustus 2015 organiseerde het Commissariaat samen met het Ministerie van OCW een rondetafelgesprek over de ins en outs van publiek-private samenwerking. Hierbij waren verschillende publieke media-instellingen aanwezig die de afgelopen jaren een publiek-private samenwerking hebben gemeld. Zowel landelijke, regionale als lokale omroepen waren vertegenwoordigd.

In het laatste kwartaal van 2015 organiseerde het Commissariaat drie voorlichtingsbijeenkomsten over publiek-private samenwerking voor geïnteresseerde publieke omroepen, mediabedrijven en culturele instellingen. Doel van de bijeenkomsten was partijen meer duidelijkheid te bieden over het juridisch kader, waardoor zij hun praktijk daar beter op kunnen laten aansluiten.

Naar aanleiding van de bijeenkomsten onderzoekt het Commissariaat in 2016 waar (verdere) verruiming van regels over publiek-private samenwerking nodig en mogelijk is. In 2016 komt het Commissariaat met een nieuwe beleidsbrief over dit onderwerp. In deze beleidsbrief worden de uitkomsten van de bijeenkomsten betrokken.

4.3.1.1 Maatwerk toezicht livestream Utopia

In 2015 zijn de toezichtsafspraken met de zender SBS en producent Talpa over het realityprogramma Utopia verlengd. Eind 2014 maakte het Commissariaat al afspraken met deze partijen over eigen toezichtmaatregelen op Utopia omdat de makers in de livestreams van het programma een verhoogd risico op overtreding van de Mediawet zagen. Door het Commissariaat is in 2015 vastgesteld dat SBS en Talpa transparant zijn over de toepassing van deze afspraken en dat de afspraken nog steeds het bewustzijn verhogen bij alle medewerkers die verbonden zijn aan Utopia. Daarom is ingestemd met de verlenging.

Afspraken over eigen toezichtmaatregelen Utopia

Toen de zender SBS en producent Talpa van start gingen met hun realityshow Utopia, zagen zij een mogelijk probleem met de vier livestreams, waarop 24 uur per dag het leven in Utopia kan worden gevolgd. Omdat de deelnemers zelf hun geld moeten verdienen, kon niet worden uitgesloten dat één van hen op camera iets zou doen wat volgens de Mediawet niet is toegestaan. In de gemonteerde tv-uitzending kan SBS daar rekening mee houden, maar met de livestreams is dat lastiger. SBS onderkende dat dit een verhoogd risico op overtreding van de Mediawet betekent en zocht daarom contact met het Commissariaat.

Een oplossing werd gevonden met de afspraak dat de regisseurs, die 24 uur per dag aanwezig zijn, over de livestreams waken. Als onverhoopt zaken in beeld komen die strijdig zijn met de Mediawet, dan grijpt de regisseur zelf in. Deze interventies – en alle twijfelgevallen – worden vastgelegd in rapportages aan het Commissariaat, waarover periodiek wordt overlegd. Zo kan het Commissariaat de manier van werken steekproefsgewijs controleren.

Utopia kende oorspronkelijk een looptijd van één jaar met als afsluiter een grote finale eind 2014. SBS en Talpa hebben besloten om het project te verlengen tot en met 2016.

4.3.1.2 MAX/Heel Holland bakt

Het Commissariaat heeft Omroep MAX voor overtreding van het dienstbaarheidsverbod een boete van 162.000 euro opgelegd. Omroep MAX heeft zich bij het aangaan van de overeenkomst op grond waarvan het Heel Holland Bakt kon uitzenden, niet gehouden aan de regels in de Mediawet die waarborgen dat derden door het doen of nalaten van met publiek geld gefinancierde publieke omroepen niet een meer dan normale winst of ander concurrentievoordeel behalen.

BBC Worldwide is eigenaar van het succesvolle format The Great British Bake Off. Omroep MAX heeft met BBC Worldwide een licentieovereenkomst gesloten op grond waarvan hij de Nederlandse versie van dit populaire programma mag uitzenden: Heel Holland Bakt.

Bij aanvang van het tweede seizoen van Heel Holland Bakt hebben Ahold-dochters Albert Heijn en Bol.com een grootschalige en exclusieve Heel Holland Bakt productlijn op de markt gebracht.

Het Commissariaat constateerde dat MAX Ahold de gelegenheid heeft geboden de productlijn af te kunnen stemmen op het programma Heel Holland Bakt. Omroep MAX had namelijk nagelaten om in zijn overeenkomst met BBC Worldwide beperkende voorwaarden over merchandise rond het programma op te nemen. Ook had MAX zich verplicht om het programma uit te zenden en de uitzenddata aan BBC Worldwide door te geven. Door geen goede afspraken met de BBC te maken over mogelijke merchandising rond Heel Holland Bankt heeft Omroep MAX zich dienstbaar gemaakt aan de commerciële belangen van Ahold. Omroep MAX heeft bezwaar gemaakt tegen de boete. In februari 2016 heeft het Commissariaat, na verkregen advies van een externe adviescommissie, het bezwaar van Omroep MAX tegen dit besluit afgewezen.

4.3.2 Productplaatsing en sponsoring

Het Commissariaat heeft in zijn toezichtbrief 2015 aangegeven er nadrukkelijk op toe te zien dat de scheiding tussen commercie en redactie gewaarborgd blijft. Daarmee wordt de onafhankelijkheid van het media-aanbod beschermd.

De regels uit de Regeling voor productplaatsing zijn er onder meer om de kijker te beschermen, maar ook van redacteuren en programmamakers. Zij moeten altijd onafhankelijk en zelfstandig hun werk kunnen doen, ook als het programma door derden gefinancierd is of als het productplaatsing bevat.

Voordat de regeling is vastgesteld, heeft het Commissariaat een openbare consultatie gehouden voor commerciële media-instellingen, producenten en andere geïnteresseerden. Op 1 augustus 2015 is de Regeling productplaatsing commerciële media-instellingen 2014 in werking getreden. Een aantal belangrijke definities zijn hierin verder verduidelijkt. Zo is toegelicht wat moet worden verstaan onder licht amusement, waarbij productplaatsing is toegestaan.

De regeling maakt een duidelijk onderscheid tussen productplaatsing en sponsoring. Dit is belangrijk omdat de Europese regels voor deze twee vormen van commerciële communicatie niet gelijk zijn.

Bij sponsoring gaat het om een algemene bijdrage (in geld of natura) aan de totstandkoming of aankoop van een programma. In het geval van productplaatsing wordt de geldelijke bijdrage verricht in ruil voor het vertonen of vermelden van een specifiek product of dienst van de (commerciële) derde partij. In dat geval is het vertonen of vermelden ingebed in de verhaallijn (actie) van het programma. Belangrijk is dat deze inbedding in de verhaallijn op een natuurlijke manier plaatsvindt, anders bestaat de kans dat de productplaatsing uitmondt in sluikreclame. Sluikreclame is niet toegestaan.

Aansluitend aan de publicatie op 1 juni 2015 heeft het Commissariaat op 11 juni 2015 een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd. Daarbij waren vertegenwoordigers van commerciële omroepen en televisieproducenten aanwezig. Daarbij is ook aandacht besteed aan de samenhang van de regels voor productplaatsing met andere reclameregels, zoals sponsorregels en de regels rondom (sluik)reclame.

4.3.2.1 NOS Eredivisie

In januari 2015 publiceerde het Commissariaat de last onder dwangsom die was opgelegd aan de NOS voor het Eredivisiecontract. De NOS had bij de aankoop van de uitzendrechten op de Eredivisiesamenvattingen met Eredivisie Media & Marketing CV (EMM, de eigenaar van Fox Sports) afgesproken dat in zijn programma's een platform zou worden geboden voor de groei van betaalzender FOX Sports. Daarnaast stelde de STER gratis reclamezendtijd ter beschikking aan EMM en sponsoren van de Eredivisie. Het Commissariaat ziet toe op de transparantie en onafhankelijkheid van de media. Het programma-aanbod moet op grond van de Mediawet 2008 op basis van eigen redactionele keuzes en onafhankelijk van commerciële invloeden tot stand komen. Het onderzoek was gestart naar aanleiding van een handhavingsverzoek van SBS. SBS stelde dat de NOS zich dienstbaar maakte aan de commerciële belangen van EMM. Niet alleen door een platform te bieden aan Fox Sports, maar ook omdat de prijs die de NOS betaalt voor de uitzendrechten te hoog zou zijn.

Onder druk van de last onder dwangsom heeft de NOS de afspraken met EMM over betaalzender Fox Sports aangepast. Daarmee werd bereikt dat de NOS niet langer het dienstbaarheidsverbod overtrad. De NOS voorkwam hiermee de verbeurte van een dwangsom die kon oplopen tot € 1 miljoen. Op initiatief van de NPO is in mei een protocol opgesteld, waarmee voor de lange termijn wordt geborgd dat zulke afspraken in de toekomst niet meer worden gemaakt. In dit protocol is ook vastgelegd dat geen gratis STER-zendtijd meer ter beschikking zal worden gesteld. Zulke afspraken horen volgens het Commissariaat niet meer bij een onafhankelijke en transparante publieke omroep.Omdat het onderzoek geen aanwijzingen opleverde dat het bod van de NOS op de uitzendrechten niet marktconform was, heeft het Commissariaat het handhavingsverzoek van SBS begin juli 2015 grotendeels afgewezen. SBS werd wel in het gelijk gesteld op het punt van de verwijzingen door de NOS naar FOX Sports. Hiermee rondde het Commissariaat het onderzoek rond het Eredivisievoetbal formeel af.

4.3.2.2 L1

Het Commissariaat heeft in september 2015 aan Stichting Omroep Limburg (SOL), in Limburg beter bekend onder de naam L1, een boete van 275.500 euro opgelegd voor diverse overtredingen van de sponsoring- en reclameregels. Mediabedrijf WijLimburg had een handhavingsverzoek bij het Commissariaat ingediend, omdat het vermoedde dat de regionale Limburgse omroep L1 de reclame- en sponsorregels uit de Mediawet 2008 had overtreden.

Het Commissariaat controleert of media-instellingen zich in hun programma's en andere activiteiten niet dienstbaar maken aan partijen en onderwerpt in dit kader geldstromen en afspraken tussen de media-instellingen en commerciële partijen aan onderzoek als daar aanleiding toe is. Het Commissariaat waarborgt op die manier zoveel mogelijk een gelijk speelveld tussen media-instellingen.

Omdat sponsoring aanleiding kan geven tot beïnvloeding van de inhoud van programma's door bedrijven of de overheid is sponsoring van het media-aanbod van publieke omroepen op een paar strikte uitzonderingen na niet toegestaan. Omdat voor de kijker duidelijk moet zijn wanneer hij te maken heeft met onafhankelijk media-aanbod en wanneer met reclame, moet reclame ook duidelijk te onderscheiden zijn van het redactionele media-aanbod van de publieke omroep.

Na zorgvuldig onderzoek kwam het Commissariaat tot de conclusie dat L1 de sponsoring- en reclameregels uit de Mediawet inderdaad had overtreden.

Zo verdiende L1 mee aan de kaartverkoop van een concert van artiest Big Benny in ruil voor het uitzenden van een *reality* soap over de artiest. Ook konden Limburgse bedrijven zich in de spotlight laten zetten op de website van L1, zonder dat duidelijk was dat deze content niet van de redactie afkomstig was. Daarnaast werden programma's gesponsord terwijl dit niet was toegestaan en werd in ruil voor een financiële bijdrage aan een programma veelvuldig verwezen naar producten of diensten van de sponsor.

Het Commissariaat heeft Stichting Omroep Limburg daarom een boete opgelegd. Stichting Omroep Limburg heeft bezwaar gemaakt tegen de boete. Het Commissariaat zal in 2016 een beslissing op bezwaar nemen.

4.3.2.3 Sinterklaasjournaal NTR

In maart 2015 heeft het Commissariaat een boete van 150.000 euro opgelegd aan de NTR voor een veelheid aan overtredingen van het verbod op vermijdbare uitingen (reclame) in het Sinterklaasjournaal 2013.

In het Sinterklaasjournaal ging het in 2013 allereerst om het inpakken en bezorgen van pakjes door de Pieten. Het merendeel van de pakjes was of werd in de uitzendingen en op de website ingepakt in pakpapier met het logo van het Sinterklaasjournaal. Daarnaast stond het zoekraken en de zoektocht naar de 'echte' staf van Sinterklaas centraal.

De NTR had in 2013 toestemming gevraagd en gekregen van het Commissariaat om als nevenactiviteit dit specifieke pakpapier en de 'echte' staf van Sinterklaas ook te (laten) produceren en te verkopen. Bij de toestemming voor deze nevenactiviteit heeft het Commissariaat de NTR er specifiek op gewezen dat in kinderprogramma's, die niet educatief of informatief van karakter zijn, geen aandacht besteed mag worden aan producten die ook op de markt worden gebracht. Toch werden in álle uitzendingen van het Sinterklaasjournaal op televisie en op de website het pakpapier en de 'echte' staf van Sinterklaas veelvuldig en nadrukkelijk in beeld gebracht. De NTR heeft daarmee het publiek beïnvloed. Ouders moesten op zoek naar het pakpapier uit Het Sinterklaasjournaal en hulpsinterklazen zochten de échte staf van Sinterklaas om hun eigen verhaal geloofwaardig te maken.

Het Sinterklaasjournaal is een programma dat in het bijzonder bestemd is voor kinderen tot twaalf jaar. Het voorkomen van commerciële beïnvloeding van kinderen bij de publieke omroep is één van de prioriteiten van het Commissariaat. De publieke omroep moet een veilige haven voor kinderen zijn, waarbij ouders er van uit mogen gaan dat hun kinderen niet ten onrechte blootgesteld worden aan reclame-uitingen in programma's en op de website.

Het beginsel van non-commercialiteit was in aanzienlijke mate geschonden. Dat de uitingen zich hebben voorgedaan in een programma gericht op kinderen onder de 12 jaar, de ernst van de overtredingen, het structurele karakter daarvan, en een vooraf gegeven waarschuwing maakte een boete in de ogen van het Commissariaat de geschikte maatregel.

De NTR heeft bezwaar gemaakt tegen deze boete Het Commissariaat verwacht voorjaar 2016 een beslissing op bezwaar te nemen.

4.3.3 Nevenactiviteiten publieke omroepen

Nevenactiviteiten van publieke media-instellingen moeten voorafgaand toestemming krijgen van het Commissariaat gezien de nationale en Europeesrechtelijke publieke waarden, zoals eerlijke concurrentieverhoudingen, rechtmatige besteding van publiek geld en de non-commercialiteit van de publieke media-instellingen.

Omroepen zijn door de veranderingen in het medialandschap steeds vaker op zoek naar andere manieren om inkomsten te genereren. Er is sinds 2009 sprake van een grote instroom van meldingen nevenactiviteiten en de verwachting is dat het aantal meldingen van nevenactiviteiten vanaf 2016 zal toenemen als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen.

Sinds de invoering van de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009 toetst en evalueert het Commissariaat met regelmaat de werkwijze en regels samen met publieke media-instellingen en andere betrokkenen.

Naar aanleiding van de evaluatie is gekeken naar een vereenvoudiging van met name de aanvraagprocedure, de clustering van nevenactiviteiten en de mogelijkheid om generieke toestemmingen te gaan verlenen. Deze evaluatie heeft geleid tot nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten 2016.

In de zomer van 2015 heeft het Commissariaat de nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten openbaar geconsulteerd. De reacties naar aanleiding van de consultatie zijn meegewogen bij het vaststellen van de Beleidsregels. Deze zijn in december 2015 gepubliceerd, tegelijk met het rapport evaluatie nevenactiviteiten 2009-2014.

De nieuwe Beleidsregels nevenactiviteiten zijn op 1 januari 2016 in werking getreden. De beleidsregels beschermen onder andere marktpartijen tegen oneerlijke concurrentie en voorkomen dat publiek geld weglekt. De bijstelling van de beleidsregels realiseert een administratieve lastenverlichting voor de publieke media-instellingen. Alle nevenactiviteiten worden in een openbaar register opgenomen. Dit register is in te zien op de website van het Commissariaat. Op basis van de uitkomsten in het rapport is een aantal wijzigingen in de Beleidsregels doorgevoerd ten opzichte van de oude Beleidsregels nevenactiviteiten 2009.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Om informatie beter toegankelijk en vindbaar te maken is in de Beleidsregels nevenactiviteiten 2016 een aantal beleidsbrieven en oude ontheffingen over nevenactiviteiten samengebracht. Het betreft onder andere de Beleidsregels nevenactiviteiten 2009, de (cluster)brief van het Commissariaat van 23 december 2008, de (merchandise)brief van het Commissariaat van 15 juli 2008 en de Beleidsregels ontheffingen programmatitel nevenactiviteiten publieke omroep van 19 februari 2008.

- Om de voorafgaande toetsing van nevenactiviteiten beter te kunnen uitvoeren, geldt sinds 2008 voor de publieke media-instellingen die landelijk media-aanbod verspreiden een systeem waarbij nevenactiviteiten gecategoriseerd zijn. Deze categorisatie wordt clusterindeling genoemd. In de nieuwe beleidsregels is de clustering van nevenactiviteiten vereenvoudigd en van toepassing op alle publieke media-instellingen. Een belangrijke reden om nevenactiviteiten ook in 2016 te blijven indelen in clusters, is dat de clusterindeling een betere stroomlijning van melding en afhandeling van nevenactiviteiten mogelijk maakt. Afhankelijk van het cluster waarin de nevenactiviteit wordt ingedeeld worden bijvoorbeeld andere voorwaarden gesteld aan de relatietoets.

- Ook heeft het Commissariaat wijzigingen opgenomen voor de beoordeling van de kostendekkendheid. Voorbeelden van deze wijzigingen zijn het stellen van voorwaarden bij hoog risico nevenactiviteiten en het verrekenen van aanloopverliezen gedurende vier boekjaren.

- Verder is de aanmeldprocedure van nevenactiviteiten vereenvoudigd. De aanvrager hoeft nog maar één digitaal aanvraagformulier in te vullen. Aan de hand van vragen wordt de aanvrager door het meldingsproces geleid. Afhankelijk van de antwoorden worden de juiste vervolgvragen gesteld of worden aanvullende documenten ter ondersteuning van de melding opgevraagd, zoals een begroting of licentieovereenkomst.

- Voor enkele typen nevenactiviteiten is de afgelopen jaren een dusdanig bestendige praktijk gevormd dat het Commissariaat hiervoor een generieke toestemming geeft. Het Commissariaat heeft bijvoorbeeld een generieke toestemming voor alle publieke media-instellingen verleend voor het op de markt (laten) brengen van onverkort publiek media-aanbod op fysieke dragers en video on demand; de verkoop van programma’s en fragmenten door landelijke publieke media-instellingen aan derden aan de hand van de Tarievenlijst hergebruik archiefmateriaal van het Nederlands instituut voor Beeld en Geluid; en het verkopen van producten of diensten van derden. Melding van nevenactiviteiten die binnen de generieke toestemming, en de daarin gestelde voorwaarden worden verricht, is in die gevallen voldoende.

Aantallen nevenactiviteiten

Jaar	Meldingen	Beoordeelde Nevenactiviteiten*			
	Totaal	Totaal	Besluit toewijzing	Besluit afwijzing	Clustervervolgmelding toewijzing
2015	171	156	56	2	98
2014	165	141	48	2	91
2013	184	173	33	4	136
2012	175	165	37	1	127

* Deze aantallen omvatten niet de meldingen die na beschouwing geen nevenactiviteit bleken te zijn, intrekkingen, gemelde nevenactiviteiten die in 2016 worden beoordeeld en beoordeelde aanvragen tot publiek-private samenwerking. Deze aantallen omvatten wel nevenactiviteiten die in 2014 werden gemeld en in 2015 zijn beoordeeld.

4.3.4 Reclamemaxima

Het Commissariaat ziet erop toe dat publieke en commerciële zenders niet meer dan twaalf minuten reclame per uur uitzenden. Voor de controle van de reclamezendtijd maakt het Commissariaat onder andere gebruik van gegevens van Stichting KijkOnderzoek (SKO). De SKO-gegevens geven een betrouwbare indicatie voor de naleving van het maximale aantal reclameminuten per uur. Het Commissariaat vormt zijn uiteindelijke oordeel onafhankelijk van deze gegevens op basis van de daadwerkelijk uitgezonden beelden.

In 2015 heeft het Commissariaat de reclamezendtijd van een groot aantal (lineaire) zenders gemonitord. Het gaat hierbij zowel om zenders met een groot marktaandeel, zoals de programmakanalen van de NPO, SBS en RTL, alsook om zenders met een kleiner marktaandeel, zoals Comedy Central Family en 24Kitchen. Het monitoren van de kleinere bij de SKO aangesloten zenders gebeurt sinds eind 2013.

Hoewel RTL niet onder het Nederlandse mediatoezicht valt, beoogt het Commissariaat met zijn controle een gelijk speelveld voor op Nederland gerichte commerciële zenders dichterbij te brengen.

Evenals in voorgaande jaren blijkt dat vooral een aantal van de zenders met een groot marktaandeel gebruik maakt van de ruimte die de Mediawet hen biedt op het gebied van het uitzenden van reclameboodschappen. Het uitzenden van elf tot twaalf minuten reclame per uur in bepaalde tijdvakken is dan ook zeker geen uitzondering.

4.3.5 Regiogerichtheid

Om bij te dragen aan een gelijk speelveld voor commerciële radio-omroepen en aan de pluriformiteit van het media-aanbod, beoordeelt het Commissariaat of niet-landelijke commerciële radio-omroepen niet op een ongeoorloofde manier met elkaar verbonden zijn. Afgezien van enkele uitzonderingsgevallen mag een instelling voor de verspreiding van het radioprogramma-aanbod niet meer dan één FM-frequentie of samenstel van FM-frequenties gebruiken. Zo blijven landelijke en niet-landelijke commerciële radiozenders duidelijk gescheiden. Ook wordt voorkomen dat landelijke commerciële radio-omroepen de regionale omroepen opkopen en die frequenties bijvoorbeeld gebruiken voor radioprogramma’s die zich niet op het regionale verzorgingsgebied richten.

4.3.5.1 RadioNL

In 2012 verzocht de landelijke commerciële radio-omroep RadioCorp het Commissariaat om handhavend op te treden. Volgens RadioCorp was er een ongeoorloofde verbondenheid van RadioNL B.V. en de niet-landelijke commerciële radio-omroepen die het programma van RadioNL uitzenden. Het Commissariaat oordeelde dat dit niet het geval was en wees het handhavingsverzoek af. Het bezwaar van RadioCorp tegen deze afwijzing werd ongegrond verklaard, waarna RadioCorp in beroep ging.

De rechtbank stelde het Commissariaat in het gelijk. De rechtbank bevestigt het oordeel van het Commissariaat dat RadioNL B.V. en de commerciële radio-omroepen die het programma RadioNL uitzenden niet op een ongeoorloofde manier verbonden zijn. Er is geen zeggenschapsrelatie waarbij RadioNL B.V. het beleid van die niet-landelijke commerciële radio-omroepen kan bepalen. Dat deze niet-landelijke commerciële radio-omroepen het programma van RadioNL uitzenden en dat RadioNL als één radiostation wordt gepresenteerd, maakt nog niet dat RadioNL B.V. aanmerkelijk invloed heeft op het beleid van die radio-omroepen, aldus de rechtbank.

Daarnaast oordeelde de rechtbank dat het Commissariaat terecht had besloten om niet handhavend op te treden naar aanleiding van de gestelde overschrijding van het maximum van 30% kabelbereik. De rechtbank oordeelde dat het Commissariaat terecht rekening had gehouden met het beleid van de overheid dat gericht is op het stimuleren van de ontwikkeling van digitale radio.

Bij de digitale doorgifte van RadioNL via de kabel vond de rechtbank de afweging tussen het doel van de regeling, namelijk het voorkomen dat regionale frequenties worden gebruikt door niet regionaal opererende instellingen, en het stimuleren van de digitale radio terecht. De rechtbank wees daarbij op de veranderde wetgeving op dat gebied en de verplichting die het Agentschap telecom in 2011 aan de commerciële radiozenders had opgelegd om te investeren in digitale radio. RadioCorp heeft tegen deze uitspraak hoger beroep ingesteld.

4.3.6 Doorgifte publieke zenders

Het Commissariaat ziet erop toe dat er een gelijk speelveld bestaat voor alle pakketaanbieders, zodat iedereen toegang heeft tot een gevarieerd radio- en televisieaanbod. Daarom houdt het Commissariaat actief toezicht op de naleving van de doorgifteplicht voor pakketaanbieders met ten minste 100.000 abonnees in Nederland. Pakketaanbieders moeten een minimum van vijftien zenders bij analoge doorgifte en dertig zenders bij digitale doorgifte ongewijzigd en gelijktijdig doorgeven aan hun abonnees.

Pakketaanbieders mogen niets veranderen aan het signaal dat ze krijgen aangeleverd van de zenders. Verplicht is de doorgifte van NPO 1, NPO 2 en NPO 3, de relevante regionale publieke omroepen, de lokale publieke omroep en de landelijke Vlaamse publieke tv-zenders. Ook ondertiteling moet worden doorgegeven bij televisie-aanbod. Als een pakketaanbieder zich niet aan de doorgifteplicht houdt, kan het Commissariaat een boete of een last onder dwangsom opleggen.

Een pakketaanbieder kan het Commissariaat ook verzoeken om (gedeeltelijke) ontheffing van de doorgifteplicht. Het Commissariaat kan ontheffing verlenen als het onverkort nakomen van de doorgifteverplichting leidt tot disproportionele kosten, tot een belemmering van innovatie of tot anderszins onredelijke uitkomsten.

Het Commissariaat voor de Media heeft in 2015 onderzocht hoe de pakketaanbieders de doorgifteplicht naleven. De toezichthouder heeft hiervoor ook input gekregen van stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking (ROOS). Uit de verzamelde informatie bleek aan het begin van het jaar dat niet alle standaardpakketten voldeden. Het Commissariaat heeft verschillende marktpartijen hierop aangesproken, waardoor in de loop van 2015 de pakketaanbieders voldeden aan de doorgifteplicht. Ook is met aanbieders gesproken over mogelijke nieuwe initiatieven op de TV-pakketten- en app-markt. Daardoor is de kennis in het veld over de doorgifteverplichting toegenomen.

Er zijn drie ontheffingen verleend: voor de nieuwe tv-dienst Play heeft KPN tot 1 januari 2017 ontheffing gekregen. Het Commissariaat verleent daarnaast KPN voor iTV Online op de Xbox 360 en Ziggo B.V. en Ziggo Services B.V. (voorheen UPC Nederland B.V.) voor de Ziggo TV App en het Horizon Go Platform tijdelijke ontheffing van de doorgifteverplichting van (gesproken) ondertiteling.

4.3.6.1 Ondertiteling voor slechthorenden

Het Commissariaat zorgt voor toegankelijkheid van het programma-aanbod voor slechthorenden door toezicht te houden op het uitzenden van een verplicht minimumaandeel televisieprogramma’s voorzien van ondertiteling. Ook het toenemende gebruik van het ‘tweede scherm’ naast de televisie maakt dit steeds belangrijker. Kijkers moeten beide programma’s als ze dat willen kunnen volgen. De verplichting wordt over het algemeen goed nageleefd.

4.3.7 Toezicht op bescherming minderjarigen

Bescherming van jeugdige kijkers is een belangrijk aandachtspunt van het Commissariaat voor de Media. Omdat de publieke omroep een veilige plek voor kinderen moet zijn, ziet het Commissariaat het als een belangrijke taak om commerciële beïnvloeding van kinderen bij de publieke omroep te voorkomen. Ook in de kinderprogrammering van commerciële omroepen moet een heldere scheiding zijn tussen redactionele en commerciële boodschappen.

Ook zorgt het Commissariaat ervoor dat minderjarigen niet geconfronteerd kunnen worden met (mogelijk) voor hen ernstig schadelijke beelden. Als mediadiensten ernstig schadelijke beelden aanbieden die onvoldoende zijn afgeschermd voor kinderen jonger dan zestien jaar, kan het Commissariaat handhavend optreden. De Adviescommissie Ernstige Schade adviseert het Commissariaat daarbij. De leden van deze adviescommissie zijn deskundig vanuit meerdere disciplines: van ethiek, pedagogie en kinder- en jeugdpsychologie tot communicatiewetenschappen en strafrecht.

NICAM geeft met Kijkwijzer aan of programma's al dan niet voor kinderen schadelijk kunnen zijn en houdt toezicht op de toepassing van dit keurmerk. Zoals hierboven is toegelicht, ligt het toezicht op voor kinderen ernstig schadelijke programma's bij het Commissariaat. Omdat klachten en signalen bij zowel NICAM als het Commissariaat binnen kunnen komen, hebben zij afgesproken klachten die onder de verantwoordelijkheid van de ander vallen onderling door te sturen.

In 2015 heeft Het Commissariaat onderzoek gedaan naar het 'aanbod' van mogelijk ernstig schadelijke video's op commerciële mediadiensten op aanvraag.

4.3.7.1 Metatoezicht NICAM

Het Commissariaat wil dat kinderen veilig kunnen kijken en luisteren naar audiovisuele media. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is de Kijkwijzer, die ouders en opvoeders waarschuwt tot welke leeftijd een televisieprogramma of film schadelijk kan zijn voor kinderen.

De audiovisuele branche heeft in 1999 het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM) opgericht als orgaan dat de Kijkwijzer ontwikkelt en toeziet op de toepassing ervan. De mediabedrijven classificeren in deze opzet zelf hun programma's en films. Het NICAM ziet toe op correct gebruik van de classificaties en controleert de uitzendtijdstippen.

Het Commissariaat heeft de taak om op dit geheel metatoezicht te houden. Het Commissariaat let daarbij op de kwaliteitscontrole van het NICAM en op de betrouwbaarheid van de gebruikte classificaties. Jaarlijks rapporteert het Commissariaat over zijn bevindingen aan het ministerie van OCW.

Waarschuwingen Kijkwijzer ook in 2014 betrouwbaar en valide

De manier waarop het NICAM, de organisatie achter Kijkwijzer, tv-programma's en films indeelt en ouders en opvoeders waarschuwt voor onder andere geweld, seks en grof taalgebruik was ook in 2014 voldoende betrouwbaar en valide. Dat blijkt uit de jaarlijkse rapportage van het Commissariaat voor de Media aan staatssecretaris Dekker van OCW over het functioneren van Kijkwijzer.

In de rapportage noemt het Commissariaat ook een aantal aandachtspunten. Zo moet de weergave van Kijkwijzer in programmabladen en promo's van tv-programma's verbeterd worden. Op verzoek van het Commissariaat rapporteert NICAM vanaf 2015 ook over het toezicht op het aanbod van publieke media instellingen op internet.

Het Commissariaat vindt dat al het media-aanbod, onafhankelijk van platform of verspreidingswijze, geclassificeerd zou moeten worden. Het Commissariaat spant zich ervoor in dat dit ook binnen Europa gebeurt.

4.3.8 Integriteit

'Good governance' of 'goed bestuur en toezicht' is een onderwerp dat al geruime tijd niet meer is weg te denken uit het publieke debat. Ondernemingen en maatschappelijke organisaties zijn zich steeds meer bewust van de verwachtingen die verschillende stakeholders (zoals klanten, leveranciers, investeerders, regelgevers, toezichthouders, leden of donateurs) hebben van de afweging van belangen, transparantie in de verantwoording en duurzame bedrijfsvoering. Dit geldt ook voor landelijke en regionale publieke media-instellingen. Omdat ze voornamelijk gefinancierd worden door de overheid moeten ze ook verantwoording afleggen aan de overheid en de samenleving.

Beleidsnota

Ook voor het Commissariaat is dit een belangrijk onderwerp. In 2015 zijn daarom gesprekken gevoerd met de leden van raden van toezicht en bestuurders van alle landelijke publieke omroepen over goed bestuur en intern toezicht. De uitkomsten van deze gesprekken zijn betrokken in de totstandkoming van de Beleidsnota Governance en Interne Beheersing. In de beleidsnota komen de volgende thema's aan bod:

1. Inrichting bestuur en intern toezicht,
2. Risicomanagement, administratieve organisatie en interne beheersing,
3. Compliance en rechtmatigheid,
4. Transparantie en externe verantwoording en
5. Leiderschap, integriteit, cultuur en gedrag.

Governance congres

In aansluiting op het uitbrengen van de Beleidsnota heeft het Commissariaat in januari 2016 een congres georganiseerd over dit onderwerp. Aanwezig waren leden van raden van toezicht en bestuurders van de landelijke publieke omroepen, NPO en vertegenwoordigers van ROOS, CIPO en OCW. Zij gingen met het College en elkaar in gesprek over de thema's uit de beleidsnota. Tijdens het congres werd met name besproken *wat* de belangrijke thema's zijn. In vervolggesprekken zal het Commissariaat met de markt bespreken *hoe* de media-instellingen verder gaan met de thema's. De uitkomst van deze gesprekken zal leiden tot een nadere uitwerking van de Beleidsnota in Beleidsregels Governance en Interne Beheersing.

4.3.9 Financieel toezicht

4.3.9.1 Financiële verantwoording landelijke publieke omroepen

Het toezien op de rechtmatige besteding van publieke middelen is een belangrijke toezichtstaak van het Commissariaat. Het Commissariaat houdt daarom ook financieel toezicht op de landelijke en regionale publieke media-instellingen. Door een jaarlijkse toetsing stelt het Commissariaat vast of de financiële verantwoording van de publieke media-instellingen is opgesteld in overeenstemming met het Handboek financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen en de NPO.

Financiële verantwoording verbeterd

In 2015 heeft het Commissariaat de financiële verantwoordingen getoetst die de landelijke en regionale publieke media-instellingen en de daaraan gelieerde entiteiten over het boekjaar 2014 hebben aangeleverd. De aanwijzingen die het Commissariaat in 2014 heeft gegeven (over het boekjaar 2013) zijn in grote mate opgevolgd door de publieke media-instellingen in hun financiële verantwoording over 2014. Het aantal verstrekte aanwijzingen aan de publieke media-instellingen is daardoor in 2015 significant afgenomen van 87 naar 54 . Bovendien werden minder grote fouten gemaakt.

De toetsingen van de financiële verantwoordingen 2014 hebben geresulteerd in een aantal aanwijzingen, verbeterpunten en aanbevelingen voor 2015 en volgende jaren. Het Commissariaat vertrouwt erop dat de media-instellingen deze aanbevelingen in hun volgende verantwoordingen meenemen.

Toetsing op basis van risicoanalyse

De landelijke publieke media-instellingen zijn verplicht om elk jaar over hun financiële situatie te rapporteren aan het Commissariaat van de Media. Op basis van de financiële gegevens voert het Commissariaat een risicoanalyse uit. Deze analyse is de grondslag voor de prioriteitstelling in de toetsingen voor alle media-instellingen gezamenlijk en voor individuele media-instellingen.

In 2015 heeft het Commissariaat vooral gelet op:

- de financiële gezondheid van een media-instelling;
- Administratieve organisatie/Interne Beheersing inzake rechtmatigheid, en;
- transparantie.

Belangrijke rol voor accountants omroepen

De controlerend accountants van de media-instellingen hebben een belangrijke rol in de beoordeling van de rechtmatige besteding van de publieke middelen. Het Handboek vereist dat de accountant aan de hand van een voorgeschreven controleprotocol de rechtmatigheid van de bestedingen controleert en hierover een uitspraak doet. Een belangrijk onderdeel van deze controle is het beoordelen en testen van de opzet, het bestaan en de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregelen om rechtmatige besteding te borgen.

Het Commissariaat toetst op zijn beurt steekproefsgewijs of de accountant het controleprotocol goed toepast. Dit heeft geleid tot een aantal belangrijke bevindingen over controleaanpak en controle-informatie. Het Commissariaat heeft de betreffende accountants en de media-instellingen daarom een aantal aanbevelingen gedaan om de kwaliteit van de rechtmatigheidscontroles op onderdelen te verbeteren. In een enkel geval heeft de controlerend accountant herstelwerkzaamheden verricht om het controle-oordeel te onderbouwen.

Door het gesprek aan te gaan met de media-instellingen en hun accountants, wil het Commissariaat verder verduidelijken wat rechtmatigheid van bestedingen concreet behelst en welke eisen gelden voor de interne beheersingsomgeving van de media-instellingen.

Nieuw Handboek

In 2015 is bij Ministeriële Regeling een nieuw Handboek financiële verantwoording landelijke publieke media-instellingen en de NPO uitgebracht. Het handboek stelt eisen aan de inrichting van de financiële verantwoordingen, een controleprotocol voor de controlerend accountant en een model controleverklaring. Het nieuwe handboek is met terugwerkende kracht van toepassing verklaard vanaf 1 januari 2015. Het Commissariaat zal de financiële verantwoordingen over het boekjaar 2015 in 2016 op basis van dit nieuwe handboek toetsen.

4.3.9.2 Frictiekosten

Jaarlijks toetst het Commissariaat de aanvragen voor frictiekosten van de landelijke publieke media-instellingen. Deze aanvragen kunnen bestaan uit een aanvraag tot voorschot of een aanvraag op basis van realisatie. Naar aanleiding van deze toetsing stuurt het Commissariaat een advies naar het ministerie van OCW om de gevraagde vergoeding al dan niet toe te kennen en adviseert het hoe hoog de vergoeding zou moeten zijn. Aan de hand van het advies neemt de bewindspersoon vervolgens een besluit.

Over 2014 is door het ministerie 6.789.488 euro toegekend voor de frictiekosten. In 2015 zijn geen aanvragen tot voorschot ontvangen van de landelijke media-instellingen. De aanvragen op basis van realisatie over 2015 zullen medio 2016 worden afgerond.

Naast de jaarlijkse toetsing op de financiële verantwoording, toetst het Commissariaat ook alle door de landelijke media-instellingen ingediende aanvragen voor het vergoeden van of een voorschot op de zogenaamde frictiekosten – bezuinigings- en fusiekosten - als gevolg van de bezuinigingen van het kabinet Rutte I. In 2015 heeft het ministerie van OCW voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag (zogeheten 2.42-instellingen) nieuwe voorschriften opgesteld op basis van de bezuinigingen van het kabinet Rutte II.

Vijf kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag hebben op basis van de specifiek voor deze groep geldende voorschriften een aanvraag tot voorschot ingediend. Het ministerie van OCW heeft 2.698.737 euro toegekend aan deze partijen. De toetsing van de aanvragen op basis van realisatie zal medio 2016 worden afgerond.

4.3.9.3 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak, genormeerd. Het verstrekken van winstdelingen, bonussen of andere vormen van variabele beloning aan topfunctionarissen is niet toegestaan. De (bezoldigings)maxima worden jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling. In 2014 was dat 230.474 euro. Voor de hoogte van de uitkering wegens beëindiging van een dienstverband geldt een maximum van 75.000 euro.

De WNT stelt ook eisen aan openbaarmaking – in de financiële jaarverslagen – van bezoldigingsgegevens en ontslagvergoedingen van functionarissen binnen (semi)publieke instellingen, waaronder o.a. de NPO en de landelijke publieke media-instellingen.

De rechtmatige besteding van publiek geld is een speerpunt van het Commissariaat. Als onderdeel van de jaarlijkse toetsing van de financiële verantwoording van de publieke omroepen heeft het Commissariaat ook in 2015 de naleving van de WNT door de media-instellingen die onder zijn toezicht staan onderzocht.

AVROTROS bleek een bonus te hebben uitgekeerd aan één van zijn topfunctionarissen die niet onder het overgangsrecht van de WNT viel en dus onrechtmatig was. Het Commissariaat heeft AVROTROS daarom opdracht gegeven dit te herstellen. AVROTROS heeft de overtreding vervolgens vrijwillig ongedaan gemaakt. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft hierover gerapporteerd aan de Tweede Kamer.

Ook bij een aantal andere media-instellingen heeft het Commissariaat kleine onjuistheden en omissies in de vereiste openbaarmaking in de financiële jaarverslagen geconstateerd. De betreffende media-instellingen zijn van de bevindingen op de hoogte gesteld. Het Commissariaat verwacht dat zij deze bevindingen meenemen in de financiële verantwoording over het boekjaar 2015.

4.3.9.4 Financieel toezicht lokale omroepen

Lokale publieke media-instellingen die reclame- en telewinkel-boodschappen in het media-aanbod opnemen, moeten jaarlijks een financiële verantwoording verstrekken aan het Commissariaat.

Het Commissariaat registreert de ontvangen informatie en beoordeelt of de media-instelling de financiële voorschriften, zoals vastgelegd in het Handboek financiële verantwoording, naleven. Op basis van de geregistreerde financiële informatie van de lokale publieke media-instellingen wordt een jaarlijkse analyse uitgevoerd waarbij met name wordt gekeken naar de liquiditeit en solvabiliteit van de media-instellingen en de algehele financiële positie van het lokale medialandschap.

De kwaliteit van de aangeleverde financiële verantwoording door de lokale publieke media-instellingen laat de afgelopen jaren een verbetering zien.

De verbeterde aanlevering is het gevolg van regelmatiger en intensiever contact met de media-instellingen, waardoor hun kennis en begrip voor de regelgeving is toegenomen. Bovendien heeft dit contact ertoe geleid dat men de modellen beter interpreteert.

In zijn algemeenheid geldt dat de liquiditeit en solvabiliteit per ultimo 2014 een lichte verbetering laten zien ten opzichte van ultimo 2013. Het resultaat na belastingen over het boekjaar 2014 was op totaalniveau voor het gehele lokale medialandschap negatief, ondanks een verbetering –in absolute zin– ten opzichte van 2013.

4.4 Adviseren en signaleren

4.4.1 Meerjarenbegroting, prestatieovereenkomst en concessiebeleidsplan

Het Commissariaat adviseert de staatssecretaris van OCW met regelmaat over het beleid en de verantwoording van de NPO. In deze adviezen stelt het Commissariaat als onafhankelijk toezichthouder de kernwaarden onafhankelijkheid, pluriformiteit en toegankelijkheid centraal. De advisering stond in 2015 vooral in het teken van de voorgenomen wijziging van de Mediawet en de plannen van de NPO om hier in de periode 2016-2020 invulling aan geven.

De planningscyclus van de NPO ziet er in grote lijnen als volgt uit:

- Eén keer per vijf jaar schrijft de NPO een Concessiebeleidsplan. In dit plan beschrijft de NPO voor de bewindspersoon van OCW zijn ambities en doelen voor de komende periode. Op basis van het Concessiebeleidsplan wordt met het Ministerie van OCW voor vijf jaar een prestatieovereenkomst gesloten.
- Vervolgens vraagt de NPO elk jaar op basis van het Concessiebeleidsplan budget aan via de zogenoemde Meerjarenbegroting. Deze begroting bevat de belangrijkste doelen die in het komende jaar een speciale of nieuwe inspanning vereisen.

Het Commissariaat adviseerde in 2015 over:

- het Concessiebeleidsplan van de NPO;
- de Meerjarenbegroting van de NPO;
- de naleving van de prestatieovereenkomst door de NPO.

4.4.1.1 Concessiebeleidsplan NPO 2016-2020

Het Commissariaat was in grote lijnen positief over het Concessiebeleidsplan. Vanwege het ontbreken van heldere criteria en processen plaatste het Commissariaat wel vraagtekens bij de uitvoerbaarheid van de geformuleerde strategische keuzes. Dit betrof onder meer de manier waarop de NPO controleert of publiek geld doelmatig wordt besteed, de manier waarop externe producenten toegang krijgen tot het bestel en de beoordeling van de vraag of de programmering voldoet aan de publieke mediaopdracht.

Onafhankelijke beoordeling en controle van de criteria en processen is daarbij cruciaal. Het Commissariaat adviseerde dat er, in lijn met de beoogde nieuwe Mediawet, een set met criteria moet komen op basis waarvan objectief kan worden vastgesteld of de programmering past binnen de publieke media-opdracht.

Het Concessiebeleidsplan bevatte naast beleidsmatige keuzes ook een aanvraag voor een aantal nieuwe kanalen op de radio en online: NPO3.nl, NPO FunX Turkpop en NPO Nieuws & evenementen. Het Commissariaat vindt dat deze kanalen binnen de publieke mediaopdracht passen, maar dat de NPO wel beter moet onderbouwen wat de behoefte van het publiek is en hoe deze kanalen gefinancierd worden.

Ook NPO Plus past volgens het Commissariaat binnen de publieke mediaopdracht. Bij deze betaalde en meer uitgebreide versie van NPO Gemist behoeft vooral het effect van het abonnementsgeld op de toegankelijkheid extra aandacht. De voorgestelde beëindiging van de concessie van onder andere NPO Humor TV, NPO Doc, NPO Radio 6 en diverse thematische portals en webkanalen past volgens het Commissariaat binnen de integrale distributiestrategie en het snel veranderende kijk- en luistergedrag. Naast het Commissariaat heeft ook de Raad voor Cultuur een advies uitgebracht over het Concessiebeleidsplan en de gewijzigde aanbodkanalen. De staatssecretaris van OCW heeft de concessie verleend, onder de voorwaarde dat de NPO eind december een aantal zaken nader zou hebben toegelicht. Deze datum is later verplaatst omdat de relevante wetswijziging nog niet door de Eerste Kamer was aangenomen.

Verscherpt toezicht

Wanneer het daartoe zelf aanleiding ziet of op verzoek van de minister van OCW kan het Commissariaat overgaan tot verscherpt toezicht op omroepen. Over dit verscherpt toezicht rapporteert het Commissariaat aan de minister.

Bij de erkenningverlening voor de concessieperiode 2010-2015 heeft de toenmalige minister van OCW het Commissariaat verzocht om verscherpt toezicht te houden op drie omroepen, te weten de TROS (inmiddels gefuseerd tot AVROTROS), WNL en PowNed. Het Commissariaat is gevraagd de mate waarin de omroepen zich in deze concessieperiode aan de Mediawet 2008 houden, kritisch te volgen en daarover periodiek verslag uit te brengen.

Het verscherpt toezicht heeft plaatsgevonden in de periode 2010-2015. Het Commissariaat heeft zijn tussentijdse bevindingen meegenomen in zijn beoordeling van de erkenningsaanvragen van de drie betreffende omroepen voor de nieuwe concessieperiode 2016-2020. AVROTROS-, WNL en PowNed hebben alle drie een erkenning gekregen voor de periode 2016-2020.

4.4.1.2 Meerjarenbegroting NPO 2016-2020

Zoals aangekondigd in de Handhavingsbrief 2015 heeft het Commissariaat in het advies over de Meerjarenbegroting (MJB) van de NPO speciale focus gelegd op de transparantie die de NPO zou bieden over de diverse gehanteerde kostensoorten. Het Commissariaat heeft in 2014 aanbevolen de kosten van de NPO voortaan expliciet uit te splitsen naar kostensoorten. Deze aanbeveling is echter niet opgevolgd in de Meerjarenbegroting 2016-2020.

De NPO heeft het Commissariaat verzekerd dat dit in de eerstvolgende meerjarenbegroting wel gebeurt. Het Commissariaat zal dit kritisch volgen en in 2016 de gemaakte voortgang beoordelen. Het advies is aan de staatssecretaris gestuurd. Die heeft het betrokken in de mediabegrotingsbrief. Daarin schrijft hij dat hij onze aanbeveling ondersteunt.

Het Commissariaat heeft verder geconstateerd dat de Meerjarenbegroting, die snel volgde op het Concessiebeleidsplan, nog niet alle ambities uit het Concessiebeleidsplan en de aangekondigde wijzigingen van de Mediawet bevatte en het belang aangegeven van adressering van deze aandachtspunten.

4.4.1.3 Advies naleving prestatieovereenkomst NPO

Jaarlijks rapporteert het Commissariaat over naleving van de prestatieovereenkomst door de NPO. In 2015 heeft het Commissariaat de gegevens beoordeeld die de NPO heeft gerapporteerd over het jaar 2014. Daarbij bleek dat de NPO er niet in is geslaagd de man/vrouw verhouding op tv te verbeteren. Ook de bereiksdoelstellingen – met name het bereiken van jongeren – bleven een belangrijk aandachtspunt.

Eén van de afspraken uit 2010 luidde ‘meer vrouwen op tv’. Maar het werden er juist minder. Het percentage vrouwen op NPO 1, 2 en 3 daalde de afgelopen vijf jaar van 37,6 naar 35,4 procent. De overige afspraken uit de prestatieovereenkomst werden wel gerealiseerd.

4.4.2 Tarieven programma gegevens

Het Commissariaat heeft eind 2015 de nieuwe tarieven voor de NPO programmagegevens vastgesteld. Het betreft de vergoeding die makers van zowel gedrukte als digitale programmagidsen betalen aan de Nederlandse Publieke omroep (NPO) voor informatie over radio- en televisieprogramma's.

De nieuwe tarieven zijn gebaseerd op de uitkomsten van onafhankelijk onderzoek, uitgevoerd door financieel adviesbureau Duff & Phelps. Hierbij is rekening gehouden met de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam van april 2015. Daarin is bepaald dat NPO Programmagegevens geen intellectuele eigendomsbescherming genieten. De tarieven vallen, mede hierdoor, lager uit dan voorgaande jaren.

De nieuwe prijzen staan vermeld in de Regeling tarieven Programmagegevens 2015, die ook in de Staatscourant is gepubliceerd. De nieuwe prijzen gelden vanaf 1 januari 2016.

4.4.3 Uitvoeringstoetsen en wetsvoorstellen

In 2015 heeft het ministerie van OCW meerdere voorgenomen wijzigingen van de wet- en regelgeving aan het Commissariaat voorgelegd. Het Commissariaat heeft deze wijzigingen als onafhankelijke toezichthouder beoordeeld op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Het Commissariaat heeft diverse wijzigingsvoorstellen beoordeeld: het wetsvoorstel in verband met het toekomstbestendig maken van de publieke mediadienst, een wijziging van het Mediabesluit over de zogenaamde evenementenlijst en een wijziging van de Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte voor commerciële radio-omroep (Regeling AGF). Bij de beoordeling stonden de kernwaarden onafhankelijkheid, pluriformiteit, toegankelijkheid en de ondersteunende basisprincipes transparantie, financiële rechtmatigheid en integriteit centraal.

4.4.3.1 Wetsvoorstel toekomstbestendig maken van de publieke mediadienst

Het wetsvoorstel toekomstbestendig maken van de publieke mediadienst beoogt onder meer de publieke media-opdracht te wijzigen en de taken en bevoegdheden van de NPO uit te breiden. Zo krijgt de NPO een sturende rol bij het bepalen van de publieke waarde van het media-aanbod en bij de doelmatige inzet van middelen binnen de publieke omroep.

Bij de beoordeling van dit wetsvoorstel waren de redactionele onafhankelijkheid en de transparante verantwoording belangrijke punten van aandacht. Het Commissariaat adviseerde een toetsingskader met objectieve criteria te ontwikkelen voor de beoordeling of media-aanbod aan de nieuwe media-opdracht voldoet.

In verband met de uitbreiding van de bevoegdheden van de raad van bestuur van de NPO wees het Commissariaat op het belang van het opstellen van transparante procedures en een uitbreiding van de bestaande checks & balances. In zijn advies over het concessiebeleidsplan van de NPO is het Commissariaat nader op deze onderwerpen ingegaan.

Het Commissariaat wees nogmaals op het toenemend belang van een deugdelijke administratieve organisatie en deugdelijke bedrijfsprocessen bij landelijk publieke media-instellingen. De wijze waarop programma's worden gefinancierd en alle afspraken die aan deze programma's gerelateerd zijn, moeten transparant zijn. Daarnaast dient er voldoende zicht te zijn op de rechtmatige besteding van programmagelden als een landelijk omroep als coproducent met een externe partij media-aanbod vervaardigt.

4.4.3.2 Wijziging Mediabesluit ten aanzien van evenementenlijst

De evenementenlijst waarborgt dat burgers voor een betaalbare prijs adequate toegang hebben tot actuele verslaggeving van evenementen die van belang zijn voor de samenleving, zoals belangrijke sportevenementen en bepaalde culturele evenementen. Wordt het verslag van deze evenementen als televisieprogramma verspreid, dan moet de verslaggeving volledig en rechtstreeks dan wel gedeeltelijk en op een later moment via een open televisieprogrammakanaal beschikbaar zijn.

Bij sportwedstrijden die gelijktijdig plaatsvinden leidde deze verplichting tot het onbedoelde gevolg dat het verslag van bepaalde wedstrijden niet via een televisieprogrammakanaal werd uitgezonden. Daarom werd voorgesteld niet langer de voorwaarde te stellen dat het verslag van beide wedstrijden op dezelfde dag op een open televisieprogrammakanaal wordt uitgezonden. Daarnaast werden twee inhoudelijke aanpassingen van de sportwedstrijden op de evenementlijst voorgesteld. Het Commissariaat oordeelde dat de wijzigingen positief zijn voor de uitvoerbaarheid van de regeling en voor de toegankelijkheid van verslaggeving van evenementen van maatschappelijk belang.

4.4.3.3 Wijziging Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte voor commerciële radio-omroep AGF

De wijziging van de Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte voor commerciële radio-omroep AGF beoogt de regels over het bezit van FM-frequenties te liberaliseren. Volgens de nieuwe regeling mag een commerciële radio-omroep over ten hoogste vier (in plaats van voorheen twee) landelijke FM-frequenties beschikken. Ook vervalt de voorwaarde dat sprake is van maximaal één geclausuleerde frequentie per omroep.

Deze wijziging heeft volgens het Commissariaat geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Wel kan de liberalisering leiden tot een toename van de concentratie van het bezit van FM-frequenties voor commerciële radio-omroepen. Door de technologische ontwikkelingen op de radiomarkt (internet, DAB+ en streamingdiensten) en wijzigingen in het luistergedrag, hoeft de liberalisering niet automatisch te leiden tot een afname van de toegankelijkheid van de radiomarkt of van de diversiteit van programma-aanbieders en programma-aanbod.

4.5 Internationale samenwerking

De mediasector wordt steeds digitaler en internationaler. Het Commissariaat kan daardoor niet slechts nationaal opereren.

De Europese Commissie werkt aan een sterke, onafhankelijke en gevarieerde media-industrie in Europa, financieel duurzaam, concurrerend op mondiaal niveau, die culturele diversiteit en actief burgerschap bevordert. Nederland heeft de ambitie hierin een belangrijke rol te spelen, met een sterke en vooruitstrevende mediasector, ondersteund door een deskundige, effectieve toezichthouder.

De komende jaren wordt de Europese Audiovisuele Mediadiensten richtlijn (AVMD-richtlijn) aangepast. In dit proces kan het Europese samenwerkingsverband van toezichthouders ERGA (European Regulators Group for Audiovisual Media Services), dat met ingang van 2016 onder voorzitterschap staat van Collegevoorzitter Madeleine de Cock Buning, haar toegevoegde waarde nog verder bewijzen door de Commissie van deskundige feedback en adviezen te voorzien. De internationale samenwerking binnen ERGA zal ook helpen om op toezichtniveau adequaat te reageren op de snelle veranderingen binnen de Europese mediasector.

Het Commissariaat zoekt ook op andere manieren de samenwerking met Europese toezichthouders om het toezicht en de handhaving binnen Europa beter af te stemmen en verder te stroomlijnen.

4.5.1 Consultaties

Het Commissariaat kan door het geven van zijn visie en het delen van zijn praktijkervaringen de Europese wetgever van nuttige input voorzien bij het vormgeven van een nieuw regelgevingskader voor audiovisuele mediadiensten in de EU. Naast de bescherming van kwetsbare groepen zoals minderjarigen tegen schadelijke audiovisuele mediacontent en de bescherming van consumenten beoogt de AVMD-richtlijn een eerlijk speelveld en een optimale verspreiding van mediadiensten binnen Europa.

2015 stond vooral in het teken van een zogeheten REFIT evaluatie: *Regulatory Fitness and Performance Programme* van de Richtlijn, waarbij wordt onderzocht in hoeverre de EU-regels nog aan hun doelen voldoen en toekomstbestendig zijn. De voorgenomen herziening van de in 2007 aangenomen AVMD Richtlijn maakt hier onderdeel vanuit. Het REFIT programma moet ertoe leiden dat uiteindelijk zowel voor het bedrijfsleven als voor (decentrale) overheden de administratieve lasten en de regeldruk afnemen.

De Europese Commissie heeft verschillende consultaties uitgezet om lidstaten en marktpartijen naar hun meningen over en ervaringen met de huidige Richtlijn te vragen.

Het Commissariaat heeft in september 2015 een reactie gegeven in het kader van een consultatie die de Europese Commissie heeft georganiseerd over de herziening van de AVMD-richtlijn. De reactie van het Commissariaat is gebaseerd op zijn praktijkervaringen op terreinen als de bescherming van minderjarige kijkers en luisteraars en het toezicht op de naleving van de regels voor reclame, sponsoring en andere commerciële communicatie. Het Commissariaat suggereert in zijn reactie een grotere rol voor co-regulering (het samen optrekken van de overheid en de industrie) bij de bescherming van minderjarigen, het loslaten van het strikte onderscheid tussen regulering van lineaire en non-lineaire (via televisie en radio of online) content en waar mogelijk een vereenvoudiging van de Richtlijnvoorschriften voor commerciële communicatie.

Ook veel andere toezichthouders en marktpartijen hebben vergelijkbare opmerkingen gemaakt in hun reacties. Op de website van de Europese Commissie, DG Connect, zijn de reacties van lidstaten en marktpartijen op de consultatie gepubliceerd.

De Europese Commissie heeft ook afzonderlijke onderzoeken en consultaties over specifieke onderwerpen uitgezet in 2015. Zo waren er consultaties en onderzoeken over:

- Onafhankelijkheid van toezichthouders; deze zogeheten RADAR studie is een update van de INDIREG studie van enige jaren geleden waarbij het Commissariaat als een van de best practice models in Europe werd genoemd;
- De impact van de EU regels voor commerciële communicatie;
- De impact van de EU regels voor de bescherming van minderjarigen;
- De impact van de EU regels voor de promotie van Europese en onafhankelijke werken;
- De kosten en opbrengsten van de implementatie van de AVMD Richtlijn regels in het algemeen. Hierbij is marktpartijen via de nationale toezichthouders gevraagd een inschatting te geven. Ook hierop heeft het Commissariaat een reactie gegeven.

4.5.2 ERGA (European Regulators Group for Audiovisual Media Services)

De European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA) is in 2014 opgericht om de Europese Commissie te helpen met het vormgeven en toepassen van Europese mediaregelgeving.

Volgens het oprichtingsbesluit heeft ERGA de volgende drie functies:
- het adviseren en assisteren van de Europese Commissie, allereerst om een consistente implementatie van de AVMD Richtlijn te waarborgen, maar ook in andere EU kwesties inzake audiovisuele mediadiensten die tot de competentie van de Commissie behoren;
- het faciliteren van de samenwerking tussen toezichthouders binnen de EU, zoals ook omschreven in de AVMD Richtlijn;
- het bevorderen van de uitwisseling van ervaringen en ‘good practice models’.

Het Commissariaat heeft in 2015 een actieve rol gespeeld binnen ERGA. Collegevoorzitter van het Commissariaat Madeleine de Cock-Buning was in 2015 vicevoorzitter van het platform. Het Commissariaat was daarnaast voorzitter van de subgroep inzake bescherming minderjarigen.

De gezamenlijke conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken die deze subgroep deed moeten de opmaat vormen naar nieuwe stappen van de Europese wetgever naar een adequaat systeem van bescherming van minderjarigen tegen schadelijke audiovisuele massamedia. Uitganspunt is daarbij een systeem waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor co-regulering en waarbij het niveau van bescherming niet meer afhankelijk is van het distributieplatform of de verspreidingstechniek en daarmee meer toekomstbestendig is.

Nu audiovisuele content op zoveel verschillende digitale platforms wordt aangeboden en op verschillende apparaten wordt bekeken, is er dringend behoefte aan beschermingsinstrumenten die op alle platforms en apparaten werken. Zo is de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke audiovisuele mediacontent niet adequaat als online diensten met audiovisuele content buiten schot blijven.

De industrie moet het voortouw nemen bij de ontwikkeling van standaardisatiemaatregelen, daarbij gestimuleerd door acties vanuit de politiek in de EU. ERGA is ook voorstander van een zoveel mogelijk geharmoniseerd systeem in de EU waarbij audiovisuele content gecategoriseerd wordt aan de hand van uniforme criteria. Afhankelijk van culturele verschillen en gevoeligheden kan de uiteindelijke leeftijdsclassificatie per land verschillen.

In 2015 hebben behalve de door het Commissariaat voorgezeten subgroep nog drie andere ERGA subgroepen zich gebogen over specifieke met de AVMD Richtlijn samenhangende thema’s: onafhankelijkheid van toezichthouders (voorgezeten door de Italiaanse toezichthouder AGCOM), de reikwijdte van de richtlijn (voorgezeten door de Britse toezichthouder Ofcom) en territoriale jurisdictie (voorgezeten door de Franse toezichthouder CSA).

Het Commissariaat heeft in nauwe afstemming met zijn collega-toezichthouders ook het initiatief genomen voor een werkprogramma voor 2016, het jaar waarin Collegevoorzitter Madeleine de Cock-Buning ook ERGA zal voorzitten.

Bij het opstellen van een nieuw werkprogramma is aandacht besteed aan het op verzoek van de Commissie geven van feedback en adviezen over onderwerpen die direct samenhangen met de herziening van Richtlijn. Daarnaast zullen verschillende ‘task forces’ specifieke onderwerpen of kwesties verkennen, ook als die niet specifiek op het terrein van de Richtlijn zelf liggen. Tenslotte streeft ERGA naar ‘empowerment’ van media toezichthouders. Zij wil daarvoor onder meer bruikbare instrumenten ontwikkelen en ervaringen delen.

4.5.3 EPRA

Het Commissariaat maakt ook onderdeel uit van het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA), waarvan het een van de oprichters is. In EPRA nemen Europese toezichthouders op de media uit meer dan 40 landen deel. Doel van EPRA is het intensiveren van de samenwerking tussen de mediatoezichthouders in Europa. In tegenstelling tot ERGA, die uit de high level vertegenwoordigers van de media toezichthouders van de EU bestaat en bij besluit van de Europese Commissie is opgericht, kent EPRA een informelere opzet. ERGA is door de Europese Commissie opgericht als comité van experts om de Europese Commissie van adviezen en feedback te voorzien.

Binnen EPRA spelen de discussies zich meer op uitvoeringsniveau af. Vaak wordt aan de hand van concrete voorbeelden besproken hoe Richtlijnbepalingen geïnterpreteerd moeten worden Dit met doel om het toezicht beter af te stemmen maar niet om gemeenschappelijke standpunten te formuleren. Van EPRA zijn ook vele niet EU-landen lid.

Meer duidelijkheid over en betere coördinatie tussen Europese toezichthouders over de interpretatie en het toepassen van de voorschriften voor commerciële communicatie afkomstig uit de Europese AVMD Richtlijn (Audiovisuele Mediadiensten Richtlijn) kan bijdragen aan een grotere onafhankelijkheid van het media-aanbod. De transparantie van de financiering van het media-aanbod wordt hiermee gediend. Ook de bescherming van minderjarigen en consumenten tegen mogelijk schadelijk media-aanbod is gediend met betere afstemming in Europa.

Een van de onderwerpen waaraan in EPRA-verband in 2015 aandacht is besteed is zelfpromotie, dat volgens de AVMD-Richtlijn een bijzondere vorm van reclame is. Uitgangspunt van die regelgeving is dat de tijd die een media-instelling besteedt aan zelfpromotie niet meetelt bij berekening van het aandeel reclame waarvoor een uur maximum van 12 minuten geldt. Als een media-instelling reclame maakt voor producten en diensten eist de Richtlijn dat deze ondersteunend zijn en rechtstreeks afgeleid zijn van de programma’s om buiten het reclamemaximum te kunnen vallen. Er zijn veel varianten van zelfpromotie mogelijk in de praktijk en in veel landen zijn tussen toezichthouders en media-instellingen discussies over de juiste interpretatie van het begrip zelfpromotie.

4.5.4 Bezoeken

Het Commissariaat deelt met regelmaat kennis en ervaring met andere internationale toezichthouders. Het kan daarbij gaan om het afstemmen van concrete acties richting partijen die in meerdere landen actief zijn, of om het verder helpen van toezichthouders die graag hun voordeel willen doen met de kennis en ervaring van het Commissariaat.

In 2015 ontving het Commissariaat daarom onder meer delegaties van de Britse toezichthouder Ofcom, waarmee is gesproken over de regulering van mediadiensten op aanvraag in Nederland. Ook kwam een aantal Hongaarse non-gourvernementale organisaties op werkbezoek, die zich inzetten voor onafhankelijke en pluriforme media, transparantie van eigendom en het aan de kaak stellen van corruptie en andere misstanden in hun land. De Albanese mediatoezichthouder AMA had met name belangstelling voor de manier waarop de onafhankelijkheid van het mediatoezicht is geregeld in Nederland. Het Commissariaat informeerde de Korea Communications Standards Commission uit Zuid Korea over de regulering van nieuwe mediadiensten en de toegevoegde waarde van co-regulering bij de bescherming van minderjarigen, zeker waar het online content betreft. Een aantal Indonesische parlementsleden werd tijdens hun bezoek voorgelicht over de functie en werkwijze van het Commissariaat en de regulering van media in Nederland en de internationale samenwerkingsverbanden binnen Europa tussen toezichthouders.

4.6 Vaste boekenprijs

De vaste boekenprijs moet ervoor zorgen dat een divers boekenaanbod verkrijgbaar is in een fijnmazig net van boekhandels. Het Commissariaat levert met zijn toezicht een bijdrage aan het realiseren van dat doel. Volgens de Wet op de vaste boekenprijs geldt een vaste verkoopprijs voor alle Nederlands- en Friestalige boeken en voor bladmuziek. Het Commissariaat houdt hier toezicht op. Het Commissariaat ontvangt met regelmaat signalen over mogelijke overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs. Hij treedt vooral op waar verstoring van de concurrentieverhoudingen dreigt of andere serieuze maatschappelijke gevolgen te verwachten zijn.

4.6.1 Prioriteiten

Ook in 2015 wist de branche het Commissariaat goed te vinden. Er werden 1.334 vragen afgedaan. Net als in 2014 waren in 2015 de verkoop van (licht) beschadigde boeken, de verkoop van boeken door zogenaamde derde-verkopers via internet en het tijdig en juist melden van boekenprijzen bij het Commissariaat prioriteit in het toezicht.

Voor de verkoop van licht beschadigde boeken en de verkoop door derde-verkopers op internet is voorlichting en de inzet van informele handhavingsinstrumenten effectief gebleken. De tijdige melding van vaste boekenprijzen en van actieprijzen kan nog beter.

4.6.2 Wijziging Wet op de vaste boekenprijs (Wvbp)

In 2015 heeft het ministerie meerdere wijzigingen van de wet- en regelgeving in het kader van de Wvbp aan het Commissariaat voorgelegd. Het Commissariaat heeft de voorgenomen wijzigingen als onafhankelijke toezichthouder beoordeeld op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Bij die beoordeling stonden de kernwaarden onafhankelijkheid, pluriformiteit, toegankelijkheid en de ondersteunende basisprincipes transparantie, financiële rechtmatigheid en integriteit centraal.

Naar aanleiding van de evaluatie van de Wvbp is een wetsvoorstel voorbereid om blijvende combinaties van boeken en daaraan gerelateerde elektronische diensten als e-boeken en apps mogelijk te maken. Het Commissariaat had al eerder opgemerkt dat het uit oogpunt van innovatie wenselijk is dat de regels over de vaste boekenprijs geen belemmering vormen voor dergelijke productvormen. Het wegnemen van die belemmeringen kan een bijdrage leveren aan het waarborgen van de pluriformiteit van het boekenaanbod.

Het Commissariaat vindt dat de voorgestelde modernisering van het begrip ‘boek’ een uitvoerbare en handhaafbare oplossing is voor blijvende combinaties van papieren boeken met e-boeken of apps. Om een gelijk speelveld tussen boekverkopers te waarborgen, heeft het Commissariaat er op gewezen dat uitgevers alle exemplaren van een dergelijk boek moeten voorzien van een downloadcode die recht geeft tot dezelfde elektronische diensten.

4.6.3 Promotieacties

De minister van OCW verzocht het Commissariaat na te gaan hoe het beste uitvoering kan worden gegeven aan de motie van de Kamerleden Van Veen en Bergkamp . Deze Kamerleden willen een verruiming van de mogelijkheden voor boekverkopers om bij verkoop van boeken andere producten gratis te verstrekken. De wet biedt nu geen ruimte voor dergelijke individuele promotieacties. Vanuit zijn rol als onafhankelijke toezichthouder op de vaste boekenprijs, heeft het Commissariaat advies uitgebracht. Het Commissariaat heeft geadviseerd op welke punten de regelgeving moet worden aangepast om individuele kortingsacties mogelijk te maken.

Artikel 13 van de Wet op de vaste boekenprijs moet daarvoor worden aangepast en in het Besluit vaste boekenprijs moet een nieuwe kortingsregeling worden opgenomen. Het Commissariaat is ook ingegaan op de mogelijke gevolgen van een regeling voor individuele promotieacties. Deze acties kunnen leiden tot grote prijsconcurrentie tussen boekverkopers , wat de wetgever eerder onwenselijk heeft gevonden.

Om de regeling uitvoerbaar en handhaafbaar te houden adviseert het Commissariaat alleen voorwaarden te stellen aan bijvoorbeeld het minimum bedrag dat aan boeken moet worden besteed, de duur en de frequentie van de acties. Het Commissariaat heeft de minister ook nog een alternatief in overweging gegeven. Zowel de gevolgen voor de prijsconcurrentie tussen boekverkopers als de nadelige gevolgen van diverse beperkingen aan individuele promotieacties kunnen worden ondervangen door het verruimen van de mogelijkheden van collectieve promotieacties. De minister zal de Kamer begin 2016 informeren over de uitkomsten van het onderzoek naar de verruiming van de kortingsacties.

5. FINANCIËLE VERANTWOORDING

5. Financiële verantwoording

5.1 Introductie

Volgens artikel 34 van de Kaderwet ZBO's, uitgewerkt in het handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media 2011, dient een jaarrekening te worden opgesteld, waarin zowel de apparaatskosten als het beheer (financiering van de media-instellingen) zijn opgenomen. Deze jaarrekening dient voor 15 maart 2016 bij het ministerie van OCW te worden ingediend en behoeft de instemming van de bewindvoerder van OCW. De jaarrekening is in de vergadering van 10 maart 2016 door het College van Commissarissen vastgesteld.

Deze financiële verantwoording is door de accountant gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring.

De in deze financiële verantwoording gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media 2011.

5.2 Algemene toelichting

Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingprijs onder aftrek van daarop gebaseerde afschrijvingen. De afschrijvingen zijn conform het Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media. Het kantoorpand wordt in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde rentepercentage is 5%. Groot onderhoud, dat niet uit de voorziening voor groot onderhoud kan worden gefinancierd, wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, inventaris in 5 jaar, installaties worden in 5 tot 15 jaar afgeschreven en hard- en software in 4 jaar.

Debiteuren

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor mogelijk oninbare vorderingen.

Investeringssubsidies

De van het Ministerie van OCW ontvangen investeringssubsidies ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden gerubriceerd onder de bestemmingsreserve. Jaarlijks wordt via de resultaatbestemming een bedrag van de bestemmingsreserve overgeheveld naar de algemene reserve. Dit bedrag correspondeert met de afschrijvingskosten van de materiële vaste activa, die aangeschaft zijn met de betreffende investeringssubsidies.

Voorziening reorganisatiekosten

Door het Commissariaat voor de Media is in 2013 een reorganisatie uitgevoerd in het kader van de door het Kabinet in 2012 opgelegde ZBO-korting welke dient te resulteren in een structurele kostenbesparing in 2018.

In het kader van deze reorganisatie is een aantal medewerkers aangemerkt als VWNW-kandidaat en is een voorziening in de jaarrekening opgenomen. De omvang van deze voorziening is berekend op basis van thans bekende informatie en heeft daarmee een 'voorlopig' karakter.

Voor de bekostiging van het VWNW traject van het Commissariaat voor de Media is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing op grond waarvan een vordering op het ministerie is opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening. Daarmee heeft de hoogte van deze vordering eveneens een 'voorlopig' karakter.

De mutatie in de reorganisatievoorziening alsmede de mutatie in de vordering op het ministerie van OCW is via de exploitatierekening (bijzondere baten respectievelijk bijzondere lasten) verwerkt.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld wordt gevormd voor toekomstige en reeds ingegane wachtgeldverplichtingen voor medewerkers en commissarissen. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde waarbij wordt ingeschat in welke mate de betreffende medewerker of commissaris gebruik zal maken van de wachtgeldaanspraak.

Voorziening jubileumuitkering

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen gebaseerd op de arbeidsvoorwaarden. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten.

Voorziening Groot Onderhoud

Het in 2014 opgestelde meerjaren onderhoudsplan is in 2015 geactualiseerd. Het plan is de basis voor de voorziening groot onderhoud. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige reparatie uitgaven en vergelijkbare uitgaven voor groot onderhoud.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden in de jaarrekening opgenomen onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat boekjaar hebben geleid. Uitgangspunt daarbij is de toerekening van baten en lasten aan de periode waarop zij betrekking hebben, daarbij rekening houdend met het verband tussen die baten en lasten.

Opbrengsten worden slechts opgenomen indien zij zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toegekende subsidiebedragen aan media-instellingen worden pas in de exploitatierekening verwerkt als ze definitief zijn vastgesteld door het ministerie van OCW. Subsidies die niet voortvloeien uit de mediabegroting en waar het ministerie van OCW ook niet op een andere wijze een dekking voor geeft, komen via de exploitatierekening ten laste van het Bestemmingsfonds AMR.

5.3 Balans per 31 december 2015

(Na resultaatbestemming)
Bedragen x (€ 1.000)

ACTIEF	2015		2014	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Kantoorpand en -terrein	4.256		4.338	
Installaties	106		118	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	361		502	
		4.723		4.958
Financiële vaste activa		8.826		8.826
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	404		471	
Overige vorderingen	27.563		64.210	
Overlopende activa	5.819		6.731	
		33.786		71.412
Liquide middelen		151.648		273.268
TOTAAL		**198.983**		**358.464**

Bedragen x (€ 1.000)

PASSIEF	2015		2014	
EIGEN VERMOGEN				
Algemene Reserve	3.444		3.299	
Bestemmingsfonds AMR	175.021		196.046	
Bestemmingsreserves	1.826		1.890	
		180.291		201.235
VOORZIENINGEN				
Voorziening frictie/reorganisatiekosten	3.016		4.084	
Overige voorzieningen	1.407		1.438	
		4.423		5.522
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Vooruit ontvangen	40		142.875	
Crediteuren	235		220	
Belastingen en (sociale) premies	154		237	
Overige schulden	13.840		8.375	
		14.269		151.707
TOTAAL		**198.983**		**358.464**

5.4 Exploitatierekening

Bedragen x (€ 1.000)

	2015	Begroting	2014
BATEN			
Rijksbijdrage media	793.808	793.712	786.753
Reclamegelden STER	196.973	191.000	217.809
Overige/Bijzondere baten	-2.493	1.500	23.414
Som der baten	*988.288*	*986.212*	*1.027.976*
LASTEN			
Verstrekte subsidies	1.002.223	987.225	970.383
Apparaatskosten	6.691	7.026	6.734
Overige/Bijzondere lasten	335	0	3.083
Som der lasten	*1.009.249*	*994.251*	*980.200*
Bedrijfsresultaat	**-20.961**	**-8.039**	**47.776**
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	17	506	177
Exploitatieresultaat	**-20.944**	**-7.533**	**47.953**
Bestemming van het resultaat:			
Toevoeging/onttrekking Algemene Reserve	145	-469	111
Onttrekking bestemmingsreserve	-64	-64	-62
Onttrekking/toevoeging Bestemmingsfonds AMR	-21.025	-7.000	47.904
	-20.944	**-7.533**	**47.953**

5.5 Toelichting op de balans

Bedragen x (€ 1.000)

Materiële vaste activa

Het verloop in 2015 is als volgt weer te geven:

	Kantoor-pand en terrein	**Installaties**	**Andere vaste bedrijfs-middelen**	**Totaal**
Saldo per 1 januari				
Aanschafwaarden	5.313	853	3.704	9.870
Cumulatieve afschrijvingen	-975	-735	-3.202	-4.912
Boekwaarde	4.338	118	502	4.958
Mutaties in het boekjaar				
Investeringen	0	0	64	64
Afschrijvingen	-82	-12	-205	-299
Saldo	-82	-12	-141	-235
Saldo per 31 december				
Aanschafwaarden	5.313	853	3.768	9.934
Cumulatieve afschrijvingen	-1.057	-747	-3.407	-5.211
Boekwaarde	4.256	106	361	4.723

Het kantoorpand wordt in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde interestpercentage is 5%. Groot onderhoud, dat niet uit de voorziening voor groot onderhoud kan worden gefinancierd, wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, inventaris in 5 jaar, installaties worden in 5 tot 15 jaar afgeschreven en hard en software in 4 jaar. In de afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen is een bedrag opgenomen van € 29.953 voor de website vaste boekenprijs.
Over de waarde van de grond ad € 476.000 wordt niet afgeschreven.
De WOZ-waarde van het pand bedraagt per 1 januari 2015 € 2.736.000.

Financiële vaste activa

Dit betreft een onderhandse lening aan de Stichting NTR ad € 8.826.000. Deze lening is aflossingsvrij maar kan te allen tijde (gedeeltelijk) boetevrij afgelost worden om zo de jaarlijkse rentekosten terug te kunnen dringen.

Voor de komende jaren zal het vergoedingsrentepercentage aan de NTR jaarlijks worden aangepast tegen het per 1 januari van dat jaar geldende percentage wat het ministerie van Financiën berekent aan het Commissariaat voor de Media. De looptijd van deze afspraak geldt voorlopig tot 1 januari 2018. Voor 2015 betekent dit een interestpercentage van 0,14 %.

Vorderingen

Debiteuren	**2015**	**2014**
Debiteuren	404	471

De debiteuren bestaan uit nog in te vorderen boetes en toezichtskosten over voorgaande jaren, hierbij is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

In 2015 is aan toezichtskosten een opbrengst verantwoord van € 1.955.033 (zie ook de overlopende activa alsmede de baten).

Overige vorderingen	**2015**	**2014**
Stichting Ether Reclame	27.563	34.590
Nederlandse Publieke Omroep	0	29.620
	27.563	64.210

Jaarlijks toetst het Commissariaat voor de Media de financiële verantwoording van de landelijke publieke media-instellingen en stuurt naar aanleiding van deze toetsing deze media-instellingen een aanwijzingenbrief. De toetsing wordt afgesloten nadat alle media-instellingen hebben aangegeven de aanwijzingen van het Commissariaat voor de Media te zullen opvolgen.

Vanaf 1 januari 2013 is in de Mediawet opgenomen dat het totaal van de gereserveerde gelden voor de verzorging van media-aanbod dat door de NPO en de landelijke publieke media-instellingen wordt gereserveerd in een kalenderjaar niet meer mag bedragen dan 10% van de uitgaven van de NPO en de landelijke publieke media-instellingen met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten (art. 2.174, lid 2, van de Mediawet 2008). Conform artikel 2.177 lid 1 van de Mediawet 2008 vordert het Commissariaat voor de Media het surplus boven de 10% reservenorm terug bij de Landelijke publieke media-instelling (via de NPO), en voegt het teruggevorderde bedrag vervolgens toe aan de Algemene Mediareserve (Bestemmingsfonds).

De toetsing van de financiële verantwoordingen over 2015 zal in de loop van 2016 plaatsvinden. De landelijke publieke media-instellingen dienen de financiële verantwoording over 2015 uiterlijk 1 mei 2016 bij het Commissariaat voor de Media in. Omdat de toetsing over 2015 ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog moet plaatsvinden kan het bedrag dat ultimo 2015 kan worden aangemerkt als over te dragen RMA eveneens nog wijzigen. Vooralsnog is bij het bepalen van het bedrag dat ultimo 2015 voor terugvordering in aanmerking komt uitgegaan van een voorlopige inschatting, verkregen vanuit informatie van de NPO. Uit deze informatie is gebleken dat ultimo 2015 geen vordering hoeft te worden opgenomen, aangezien de media-instellingen beneden de 10% blijven.

Het openstaande terug te vorderen bedrag per ultimo 2014 is afgewikkeld via een correctie, na toetsing van de jaarrekeningen 2014 van de media-instellingen (€ 4.716.000 zie bijzondere baten beheer) en verrekend met de reguliere voorschotten aan de media-instellingen in 2015.

Ook voor de regionale publieke media-instellingen geldt dat vanaf 1 januari 2013 in de Mediawet is opgenomen dat het totaal van de gereserveerde gelden voor de verzorging van media-aanbod dat per regionale media-instelling in een kalenderjaar niet meer mag bedragen dan 10% van de uitgaven met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten (art. 2.175, lid 2, van de Mediawet 2008). Conform artikel 2.175 lid 3 van de Mediawet 2008 vordert het Commissariaat voor de Media het surplus boven de 10% reservenorm terug bij de regionale publieke media-instelling en voegt het teruggevorderde bedrag vervolgens toe aan de Algemene Mediareserve (Bestemmingsfonds). Op basis van de aangeleverde begrotingen 2015, inclusief het verwachte bedrijfsresultaat is niet te verwachten dat de 10% norm wordt overschreden en hoeft er derhalve geen vordering te worden opgenomen.

Overlopende activa	2015	2014
Te ontvangen interest	12	4
Te ontvangen frictiekosten LPO	0	949
Te ontvangen opbrengsten inzake toezichtkosten	1.638	1.508
Te ontvangen subsidie frictiekosten reorganisatie 2014/2013	96	3
Te ontvangen subsidie frictiekosten reorganisatie 2015 e.v.	3.967	4.084
Te ontvangen bedragen	74	69
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen bedragen	32	114
	5.819	6.731

Een bedrag van € 96.000 in verband met de afrekening frictiekosten over het boekjaar 2014 is nog te ontvangen van het ministerie van OCW.

In de vordering subsidie frictiekosten OCW 2015 e.v. is begrepen het nog te ontvangen bedrag van OCW € 950.508.

Over 2015 zijn de uitgaven aan frictiekosten als volgt. Zie onderstaande tabel (in euro's):

Frictiekosten 2015	Uitgaven	Toezegging	Afrekening
Overige kosten	124.029	121.606	2.423
Salariskosten VWNW	826.479	827.045	-566
	950.508	948.651	1.857

Voor de bekostiging van het VWNW traject van het Commissariaat voor de Media is een frictiekostenregeling van het ministerie van OCW van toepassing op grond waarvan een vordering op het ministerie is opgenomen in relatie tot de omvang van de voorziening. De hoogte van deze vordering heeft een 'voorlopig' karakter. Op basis van de te verwachten toekomstige uitgaven is de voorziening bijgesteld.

Liquide middelen	2015	2014
Ministerie van Financiën	151.644	273.265
ING Bank	4	3
	151.648	273.268

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar. In het kader van het Schatkistbankieren zijn twee rekeningen bij het ministerie van Financiën in gebruik.
Daarnaast is er nog een ING rekening voor kleine aanschaffingen.

Eigen vermogen

Het verloop in 2015 is als volgt weer te geven:

	Algemene Reserve	Bestemmings-Fonds AMR	Bestemmings-reserves	Totaal
Saldo per 1 januari	3.299	196.046	1.890	201.235
Resultaatbestemming	145	-21.025	-64	-20.944
Saldo per 31 december	3.444	175.021	1.826	180.291

Het Bestemmingsfonds bestaat uit de Algemene Mediareserve (AMR) en wordt aangehouden als buffer voor tegenvallende reclameopbrengsten van de STER, als liquidatiereserve en ter financiering van de rekening-courant met de STER. Het Commissariaat voor de Media beheert het Bestemmingsfonds AMR, de minister van OCW beschikt over de bestemming.

De inkomsten van de STER zijn in 2015 hoger dan het begrote bedrag, ondanks dat er geen evenementen in 2015 hebben plaatsgevonden. Ultimo 2015 heeft het Bestemmingsfonds een stand van € 175 miljoen.

De Bestemmingsreserves betreffen twee reserves namelijk de bestemmingsreserve nieuwbouw (€ 1.788.858) en de bestemmingsreserve website vaste boekenprijs (€ 36.942).
De Bestemmingsreserve nieuwbouw is destijds gevormd uit de éénmalige bijdrage van € 2.269.000 die door het ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van de nieuwbouw.
Vanuit de bestemmingsreserve website vaste boekenprijs wordt via de resultaatbestemming een bedrag van de investeringsbijdrage in de ontwikkeling van de website overgeheveld naar de algemene reserve. Dit bedrag correspondeert met de afschrijvingskosten (€ 29.953) van de website, die met de betreffende investeringssubsidies zijn gefinancierd.

De kosten van o.a. het onderhoud van de website vaste boekenprijs (2015 € 131.012) worden door het ministerie van OCW separaat, op declaratiebasis, gefinancierd.

Voorzieningen

Voorziening frictiekosten reorganisatie	2015	2014
Stand per 1 januari	4.084	2.204
Dotatie reorganisatie frictiekosten	0	4.084
Vrijval reorganisatie frictiekosten	-117	-1.248
Onttrekkingen	-951	-956
Stand per 31 december	3.016	4.084

Door het Commissariaat voor de Media is in 2013 een reorganisatie uitgevoerd in het kader van de door het Kabinet in 2012 opgelegde ZBO-korting welke dient te resulteren in een structurele kostenbesparing in 2018.

In het kader van deze reorganisatie is een aantal medewerkers aangemerkt als VWNW-kandidaat en is een voorziening in de jaarrekening opgenomen. De omvang van deze voorziening is berekend op basis van thans bekende informatie en heeft daarmee een ‘voorlopig’ karakter. De mutatie in de reorganisatievoorziening alsmede de mutatie in de vordering op het ministerie van OCW is via de exploitatierekening (bijzondere baten respectievelijk bijzondere lasten) verwerkt. In 2015 heeft een aanpassing van de voorziening plaatsgevonden.

De onttrekking van € 951.000 heeft betrekking op de werkelijke uitgaven in 2015.

Overige voorzieningen	2015	2014
Wachtgeld	1.176	1.285
Voorziening jubileumuitkeringen	55	53
Voorziening groot onderhoud	176	100
	1.407	1.438

Voorziening wachtgeld	Wachtgeld personeelsleden	Wachtgeld commissarissen	Totaal
Saldo per 1 januari	877	408	1.285
Dotaties	172	147	319
Vrijval	-185	-12	-197
Onttrekkingen	-190	-41	-231
Saldo per 31 december	674	502	1.176

De voorziening wachtgeld is gevormd om de te verwachten uitgaven voor wachtgeldverplichtingen te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt aan de hand van de op dat moment bekende gegevens de hoogte van de voorziening berekend. Zo nodig wordt via een extra dotatie de voorziening op peil gehouden. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 173.431 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen	2015	2014
Stand per 1 januari	53	55
Dotatie	9	2
Onttrekkingen	-7	-4
Stand per 31 december	55	53

De voorziening wordt bepaald per personeelslid vanaf het moment dat de werknemer bij het ABP is verzekerd. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 4.237 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening groot onderhoud	2015	2014
Stand per 1 januari	100	0
Dotatie	117	100
Onttrekkingen	-41	0
Stand per 31 december	176	100

Er is een voorziening getroffen voor kosten groot onderhoud aan ons pand mede gelet op de ouderdom van het pand. Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 75.000 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Kortlopende schulden

Vooruit ontvangen/terug te betalen	**2015**	**2014**
Mediaconcentraties	40	40
Vooruit ontvangen bijdrage jan 2015 app.	0	823
Vooruit ontvangen bijdrage jan 2015 beheer	0	142.012
	40	142.875

Belastingen en (sociale) premies	**2015**	**2014**
Loonbelasting	89	159
Sociale premies	25	27
Pensioenpremies	40	51
	154	237

Overige Schulden	**2015**	**2014**
Nog te betalen subsidies Metropole Orkest	3.500	7.000
Overige nog te betalen kosten beheer	21	0
Boetes/Nog af te dragen aan OCW	824	567
Nog te betalen kosten apparaat	260	239
Terug te betalen subsidie BES/VBP 2014/2015	172	89
Kosten CvdM/frictiekostenbijdrage OCW	8.498	0
Terug te betalen additionele kosten 2014/2015	326	240
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	239	240
	13.840	8.375

Aan het Metropole Orkest is een bijdrage van € 16.000.000 toegekend in de frictiekosten 2013 tot en met 2016. Het Metropole Orkest wordt hiermee in staat gesteld zelfstandig de periode tot 1 januari 2017 te overbruggen. Een van de voorwaarden daarbij is dat het Metropole Orkest in de toekomst geen nieuwe aanspraak op frictiekosten zal maken. In 2013 is een bedrag ineens van € 5.500.000 uitgekeerd aan het Metropole Orkest. Vanaf 2014 t/m 2016 ontvangt het Metropole Orkest jaarlijks een bedrag van € 3.500.000.

De boetes betreffen de nog af te dragen boetes per 31 december 2015. Het bedrag van € 522.000 aan ontvangen boetes in 2015, wordt begin 2016 aan het ministerie van OCW afgedragen en is op 31 december 2015 nog in de af te dragen boetes verwerkt. Tevens is er een bedrag terug te vorderen van een omroepinstelling. Dit bedrag zal worden afgedragen aan het ministerie van OCW.

Bij brief van 17 december 2015 heeft de Staatssecretaris van OCW een bedrag van € 8.498.065 toegekend t.b.v. frictiekosten CvdM. Het betreft een bijdrage voor de frictiekosten 2015 en verdere jaren, die voortvloeien uit de reorganisatie, die het Commissariaat in 2013 heeft doorgevoerd in verband met de bezuinigingen die het kabinet Rutte I heeft opgelegd. Op basis van een jaarlijks verzoek aan de Staatssecretaris van OCW tot uitbetaling zullen deze gelden na goedkeuring door de Staatssecretaris van OCW aan het CvdM (onderdeel apparaat) worden uitbetaald.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Met Alphabet Nederland B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting van ca. 17 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2015 € 11.629. Waarvan een bedrag van € 8.209 betrekking heeft op een looptijd van een jaar.

Met Leaseplan Nederland N.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting van 57 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2015 € 55.157 Waarvan een bedrag van € 11.612 betrekking heeft op een looptijd van een jaar.

Met Leaseplan Nederland N.V. is een huurovereenkomst gesloten voor een personenauto. De huurverplichting van 6 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2015 € 7.514.

Bij gelegenheid van de splitsing van de NOS en het NOB is in 1988 in de Mediawet opgenomen dat het Commissariaat voor de Media, de NOS en het NOB over en weer als hoofdelijk schuldenaar garant staan voor financiële verplichtingen die door de NOS voor 1 januari 1988 zijn aangegaan. Deze garantstelling, die inmiddels weinig materiële betekenis meer zal hebben, zal formeel blijven bestaan tot de Mediawet op dit punt gewijzigd wordt. In 2009 is deze afspraak herzien. De verplichting van de NOB Holding N.V. is overgenomen door de NPO.

Overige informatie

In 2015 waren er gemiddeld 48,29 (2014: 46,06) personen (op basis van fte's) in dienst.
Eind 2015 waren er 44,97 (2014: 47,75) personen (op basis van fte's) in dienst.

5.6 Toelichting op de exploitatierekening

Bedragen x (€ 1.000)

Overige/Bijzondere baten	2015	Begroting	2014
Toezichtkosten commerciële RTV	1.955	1.500	1.706
Diverse ontvangsten	2	0	21
Bijzondere baten apparaat	117	0	2.836
Bijzondere baten beheer	-4.567	0	18.851
	-2.493	1.500	23.414

Er heeft een afrekening plaatsgevonden van de frictiekosten 2013 van het CvdM en de St. Kabelraden.nl (bijzondere baten beheer). Er heeft een aanpassing van de voorziening frictiekosten plaatsgevonden (bijzondere baten apparaat). De correctie vordering NPO Reserve voor Media over 2014 is als negatieve bijzondere bate verantwoord.

Verstrekte subsidies	2015	Begroting	2014
Landelijke Omroepen	780.109	780.109	758.979
Muziekcentrum van de Omroep	0	0	0
Nederlands Omroepproductie Bedrijf	25.274	25.274	24.962
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	20.538	20.538	21.351
Minderhedenprogrammering CPO/MTNL	0	0	1.300
Regionale Omroepen	155.793	155.794	146.370
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland	1.520	1.520	506
Frictiekosten CvdM	8.498	0	873
Frictiekosten NPO	0	0	653
Project OLON Mediahub 2014	0	0	1.765
Frictiekosten overige omroepen	10.491	0	13.624
	1.002.223	983.234	970.383

Apparaatskosten			
Lonen en salarissen	2.602	2.854	2.280
Sociale lasten	631	865	604
Afschrijving op materiële vaste activa	299	326	277
Overige bedrijfskosten	3.159	2.980	3.573
	6.691	7.025	6.734

Overige/Bijzondere lasten	2015	Begroting	2014
Organisatie adviezen	119	0	115
Accountantskosten	98	0	131
Verlaging vordering frictiekosten OCW	117	0	2.836
Diversen	1	0	1
	335	0	3.083

In de mediabegroting is geen rekening gehouden met overige kosten die gemaakt worden en onderzoeken die in de loop van het begrotingsjaar worden uitgevoerd. De verlaging van de vordering frictiekosten OCW is als een bijzondere last voor apparaat verwerkt

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2015	Begroting	2014
Rente lening u/g NTR	12	0	40
Rente debiteuren	0	1	4
Rente rekening-courant apparaat	0	5	3
Rente rekening-courant beheer	5	500	130
	17	506	177

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De bezoldiging van de topfunctionarissen is als volgt weer te geven
(norm 2015 is € 178.000 en 2014 is € 230.474 voor 1 fte en 12 mnd. Voor topfunctionarissen anders dan op grond van dienstbetrekking geldt een norm van € 230.474 in 2015)

Openbaarmaking topfunctionarissen conform art. 4.1.1 op grond van dienstbetrekking

Naam	Functie	Fte	Periode	Tot en met
Mw. prof. mr. dr. M. de Cock Buning	Voorzitter	0,7	01-01-2015	31-12-2015
Dhr. drs. E. Eljon	Commissaris	0,7	01-01-2015	31-12-2015
Dhr. J.G.C.M. Buné	Commissaris	0,7	01-01-2015	31-12-2015
Mw. mr. S.H. Poelmann	Afdelingsmanager Handhaving Beleid en Uitvoering/ Algemeen directeur	1,0	01-01-2015 24-11-2015	23-11-2015 31-12-2015
Dhr. R. Dolstra	Algemeen directeur	1,0	01-03-2015	30-09-2015
Dhr. N.J.M. Appelman	Afdelingsmanager Onderzoek en Toegang	1,0	01-06-2015	31-12-2015

Openbaarmaking topfunctionarissen conform art. 4.1.2 anders dan op grond van dienstbetrekking

Naam	Functie	Fte	Periode	Tot en met
Dhr. W.L.G. van Meerveld	Afdelingsmanager Onderzoek en Toegang	1,0	01-01-2015	30-04-2015

Openbaarmaking beloning topfunctionarissen conform art 4.1.1 en 4.1.2

Naam	Beloning	Vaste/variabele onkosten vergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn	Totaal	WNT Norm	Vergelijkende cijfers 2014
Mw. prof. mr. dr. M. de Cock Buning	88.331	5.324	10.500	104.155	124.600	104.291
Dhr. drs. E. Eljon	86.699	5.324	29.303	121.326	124.600	125.623
Dhr. J.G.C.M. Buné	94.962	5.324	36.257	*136.543	124.600	140.230
Mw. mr. S.H. Poelmann	98.456	829	13.461	112.747	178.000	107.096
Dhr. R. Dolstra	58.197	2.058	8.421	68.677	103.833	-
Dhr. W.L.G. van Meerveld	63.116	0	0	63.116	75.772	121.777
Dhr. N.J.M. Appelman	50.162	0	7.707	57.869	103.833	-

* In overleg met het ministerie van OCW is besloten eenmalig gebruik te maken van de overgangsbepaling WNT in verband met het feit dat de overschrijding met name is veroorzaakt door de fiscale bijtelling van de leaseauto, waarvan het leasecontract in de loop van 2015 is beëindigd.

Openbaarmaking (gewezen) topfunctionarissen conform art. 4.1.1 op grond van dienstbetrekking

Naam	Functie	Fte	Periode	Tot en met
Dhr. drs. W. Groen	Projectleider Onderzoek en Toegang	1,0	01-01-2015	31-12-2015
Dhr. dr. E. Lauf	Projectleider Onderzoek en Toegang	1,0	01-01-2015	31-12-2015

Openbaarmaking (gewezen) topfunctionarissen conform art. 4.1.2 anders dan op grond van dienstbetrekking

Naam	Functie	Fte	Periode	Tot en met
Dhr. W.L.G. van Meerveld	Projectleider Onderzoek en Toegang	1,0	01-05-2015	31-10-2015

Openbaarmaking beloning (gewezen) topfunctionarissen conform art 4.1.1 en 4.1.2

Naam	Beloning	Vaste/variabele onkosten vergoeding	Voorziening betaalbaar op termijn	Totaal	WNT Norm	Vergelijkende cijfers 2014
Dhr. drs. W. Groen	85.051	0	12.764	97.816	n.v.t.	*109.371
Dhr. dr. E. Lauf	87.157	0	12.337	99.494	n.v.t.	101.536
Dhr. W.L.G. van Meerveld	9.435	0	0	9.435	n.v.t.	-

* Een bedrag van € 33.383 heeft betrekking op de periode 01-01-2014 tot en met 15-04-2014. Betrokkene was toen werkzaam als topfunctionaris.

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Controleverklaring

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het College van Commissarissen van het Commissariaat voor de Media
te Hilversum.

Bijgesloten samengevatte jaarrekening, opgenomen in hoofdstuk 5 van dit jaarverslag, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2015 en de samengevatte exploitatierekening over 2015 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media over 2015. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 10 maart 2016.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen
Het College van Commissarissen is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven op de pagina's 47 en 48.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel
Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media over 2015 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de pagina's 47 en 48.

Amsterdam, 10 maart 2016

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA

Bijlage 2 – Besluiten Mediawet

Nevenactiviteiten collegebesluiten

Landelijk

Datum	Landelijke omroep	Nevenactiviteiten	Besluit
13-jan	EO	Het in licentie geven van fragmenten aan mediabedrijven buiten de publieke mediadienst overeenkomstig de fragmentenregeling zoals gehanteerd door het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	Toegestaan
27-jan	NOS	Het verhuren van kantoorruimtes in de NOS-gebouwen aan Pro Sport Nederland, Repucom Nederland, UPC, Stichting Roos, Epidemic Sound en de Media Academie	Toegestaan
10-feb	AVROTROS	Het in licentie geven van fragmenten van AVROTROS die ouder zijn dan 10 jaar aan YouTubekanaal Expoza voor de duur van één jaar	Toegestaan
17-feb	BNN-VARA	Het in licentie geven van readymades van het programma Hollands Hoop aan Shine International ten behoeve van het sublicentiëren van het programma aan derde partijen	Toegestaan
17-feb	BNN-VARA	Het in licentie geven van het format van het programma Hollands Hoop aan Shine International ten behoeve van het sublicentiëren van het format aan derde partijen ten behoeve van het produceren en uitzenden van lokale versies gebaseerd op het format	Toegestaan
17-feb	KRO-NCRV	Het op de markt (laten) brengen van het Boer Zoekt Vrouw Magazine 2015	Toegestaan
10-mrt	VPRO	Het op de markt (laten) brengen van de filmtheatertour Nu of Nooit	Toegestaan
24-mrt	EO	Het verlenen van een licentie aan NSGK voor het gebruik van fragmenten uit de vijf afleveringen van het programma Rennen voor 2 met een totale duur van maximaal 10 minuten	Toegestaan
31-mrt	VPRO	Het in licentie geven van vier afleveringen van Andere Tijden Sport aan Stichting Topsport Rotterdam ten behoeve van eenmalige vertoning op het Sportfilmfestival Rotterdam 2015	Toegestaan
07-apr	KRO-NCRV	Het op de markt (laten) brengen van het Top 2000 magazine, editie 2014	Toegestaan
21-apr	NTR	Het in licentie geven van de aflevering Klokhuis-Cacao aan stichting Max Havelaar voor educatieve doeleinden	Toegestaan

28-apr	KRO-NCRV	Het op de markt (laten) brengen van een boek en e-book Vergeetwoorden	Toegestaan
26-mei	Omroep Max	Het in licentie geven van fragmenten van het tv programma De Nalatenschap aan de co-financiers van het programma ten behoeve van gebruik in hun bedrijfsfilm	Toegestaan
26-mei	NOS	Het verhuren van kantoorruimtes in de NOS-gebouwen aan Everywhere, EGO Company, GRAP, Holbox, The Perfect Wave, HG Systems en Kijk en luister.nl	Toegestaan
26-mei	EO	Het verlenen van een licentie aan Warchild voor het gebruik van fragmenten uit het programma Friends For Warchild met een totale duur van maximaal 10 minuten" en "Het verlenen van een licentie aan Warchild voor het gebruik van de naam en het logo van het programma Friends For Warchild	Toegestaan
9-jun	KRO-NCRV	Het verlenen van een licentie voor het gebruik van fragmenten uit het programma Farce Majeur voor de theatervoorstelling Uit het leven gegrepen en het verlenen van een licentie voor het gebruik van het woordmerk Farce Majeur voor de theatervoorstelling Uit het leven gegrepen	Toegestaan
23-jun	NTR	Het in licentie geven van de dansfilm Off Ground aan de Canadese omroep ARTV ten behoeve van openbaarmaking door middel van acht televisie-uitzendingen, simulcasting en ter beschikking stelling on-demand (streaming)	Toegestaan
23-jun	BNN-VARA	Het in licentie geven van het woordmerk en de url van De Coen en Sander Show aan Radio 538	Toegestaan
7-jul	BNN-VARA	Het op de markt (laten) brengen van het 2 voor 12 blad voor de periode september 2015 – september 2018	Toegestaan
7-jul	NTR	Het in licentie geven van de dansfilm De getekende huid aan Stichting UTOPA ten behoeve van een tentoonstelling	Toegestaan
14-jul	AVROTROS	Het in licentie geven van de samenvatting van de registratie van de Canal Parade 2015 aan OUTTV Media bv	Toegestaan
14-jul	BNN-VARA	Het digitaal op de markt (laten) brengen van Kinderen voor Kinderen editie 36 Raar maar waar in de vorm van download en streaming	Toegestaan
14-jul	NOS	Het flexibel verhuren van kantoorruimtes in de NOS-gebouwen met een maximale looptijd van één jaar en voor maximaal 100 m² per huurder	Toegestaan
18-aug	NTR	Het in licentie geven van de muziekdocumentaire 'Yeux' aan het Piano Duo Festival voor eenmalige vertoning	Toegestaan

25-aug	BNN-VARA	Het in licentie geven van de SVOD-rechten aan Netflix van de programma's Van God Los seizoen 1, 2 en 3, Feuten seizoen 1, 2 en 3 en Smeris seizoen 1	Toegestaan
25-aug	BNN-VARA	Het in licentie geven van de ready-mades van de serie Smeris (seizoen 1 en 2) aan MHZ in de VS en Engelstalig Canada	Toegestaan
25-aug	BNN-VARA	Het in licentie geven van de formatrechten van de serie Van God Los aan Bavaria Duitsland	Toegestaan
25-aug	BNN-VARA	Het in licentie geven van de ready-made serie Van God Los seizoen 1, 2 en 3 aan MHZ in de VS en Engelstalig Canada	Toegestaan
25-aug	BNN-VARA	Het in licentie geven van de online en VOD-rechten van de serie Smeris (seizoen 1 en 2) aan Time S.A. Warsaw	Toegestaan
29-sep	KRO-NCRV	Het aangaan van een overeenkomst met LINE UP met betrekking tot bemiddeling bij het licentiëren van formats en readymades aan derde partijen in het buitenland	Toegestaan
06-okt	NTR	Het digitaal op de markt (laten) brengen van de muziek uit de televisieserie De IJzeren Eeuw in de vorm van download en streaming	Toegestaan
13-okt	NTR	Het in licentie geven van fragmenten uit het programma In de Klas aan Stichting NCWT ten behoeve van educatief gebruik	Toegestaan
27-okt	BNN-VARA	Het in licentie geven van een opname van het lied "Blame" van Selah Sue in het programma Giel! ten behoeve van de CD van Selah Sue	Toegestaan
03-nov	NTR	Het in licentie geven van de formatrechten van het programma College Tour aan SBS België	Toegestaan
03-nov	NCRV	Het in licentie geven van de programmatitel Weeshuis van de hits ten behoeve van een theaterproductie aan PGK Events & Persona Grata	Toegestaan
10-nov	NPO/NTR	Licentieverlening aan het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid ten behoeve van het organiseren van Top 2000 arrangementen én het vervaardigen van Top 2000 merchandise 2015	Toegestaan
17-nov	NPO	Het in licentie geven van programmamateriaal van de LPMI aan Beeld en Geluid voor archivering, onderzoek, educatief en cultureel gebruik	Toegestaan
17-nov	NTR	Het in licentie geven van de documentaire Het Uur van de Wolf – Paolo Ventura ten behoeve van een expositie in stichting museum het Valkhof	Toegestaan

01-dec	EO	Het verlenen van een licentie aan het Leger des Heils voor het gebruik van fragmenten van het programma Kerstfeest op de Dam edities 2014 en 2015 met een totale duur van maximaal 25 minuten	Toegestaan
01-dec	EO	Het in licentie geven van het (beeld-)merk en de vormgeving van het programma Checkpoint aan Trend Media ten behoeve van een theaterproductie, het in licentie geven van het programmaformat Checkpoint aan Trend Media ten behoeve van een theaterproductie, en het detacheren van een presentator van het programma Checkpoint aan Trend Media ten behoeve van een theaterproductie	Toegestaan
08-dec	NTR	Het in licentie geven van de cinema rechten, ancillary rechten, t-vod en s-vod en overige vod-rechten van de film Het Nieuwe Rijksmuseum	Toegestaan
22-dec	EO	Het in licentie geven van het recht tot het wereldwijd, buiten Nederland, verkopen van DVD's bevattende vastleggingen van een beperkte selectie van programma's van de EO en het in licentie geven van het recht de uitzendrechten van een beperkte selectie van programma's van de EO (zowel lineair als S-VOD) wereldwijd, buiten Nederland, te verkopen.	Toegestaan
22-dec	KRO-NCRV	Het in licentie geven van de titel Over de Streep aan RTL Nederland	Niet toegestaan

Regionaal

Datum	Regionale omroep	Nevenactiviteiten	Besluit
01-dec	Omroep Zeeland	Het exploiteren van twee digitale reclameschermen langs de Rijksweg	Niet toegestaan Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit
22-dec	RTV Oost	Het op aanvraag verkopen van CD's en DVD's met video- en audiofragmenten uit door RTV Oost geproduceerde en uitgezonden radio- en televisieprogramma's	Toegestaan

Lokaal

Datum	Regionale omroep	Nevenactiviteiten	Besluit
05-nov	RTV Maas en Mergelland	Het op de markt brengen van DVD-box Liberation Eijsden-Margraten	Toegestaan

Sanctiebeschikkingen

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Boete
10-mrt	NTR	Aan de NTR wordt een boete van € 150.000 opgelegd vanwege het overtreden van het verbod op vermijdbare uitingen in het Sinterklaasjournaal 2013.	€ 150.000 Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit
17-mrt	Omroep Max	Aan Omroep Max wordt een boete van € 162.000 opgelegd, omdat het Ahold in de gelegenheid heeft gesteld geld te verdienen aan ‘Heel Holland Bakt’-producten. Daarmee heeft Omroep Max het dienstbaarheidsverbod overtreden.	€ 162.000 Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit
05-sep	Stichting Omroep Limburg	Het Commissariaat heeft het verzoek van WijLimburg bv om handhavend op te treden tegen Stichting Omroep Limburg toegewezen. Aan Stichting Omroep Limburg wordt een boete opgelegd van € 275.000.	€ 275.500 Er is bezwaar gemaakt tegen dit besluit
07-okt	Emons Holding Bv	De bij besluiten van 26 april en 14 juni 2011 verleende toestemmingen aan Emons Holding bv voor het verzorgen van commerciële radio-omroep met de naam ‘Radio Unique’ respectievelijk ‘Jazz Radio’ worden ingetrokken, omdat Emons Holding in gebreke blijft met het voldoen van de toezichtkosten over het jaar 2011.	Intrekken toestemming

Handhavingsverzoeken

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
02-jun	Radio NL	Het Commissariaat ziet geen aanleiding handhavend op te treden en wijst het verzoek van Radio NL af.	Afgewezen
07-jul	SBS, Talpa en Sanoma	Het Commissariaat wijst het handhavingsverzoek af voor zover dit betrekking heeft op de hoogte van het bod dat de NOS heeft uitgebracht op de rechten voor het uitzenden van de samenvattingen van Eredivisiewedstrijden.	Afgewezen

Beslissingen op bezwaar – commerciële media-instellingen

Datum	Commerciële omroep	Onderwerp	Besluit
31-mrt	Stichting wijZijn.tv	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van Stichting wijZijn.tv tegen zijn besluit, waarin voor de commerciele mediadienst op aanvraag Stichting wijZijn.tv de toezichtskosten voor 2014 op € 203 zijn vastgesteld, ongegrond.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard
07-apr	Sapphire Media International bv	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van Sapphire Media International bv tegen zijn besluit van 10 juni 2014, waarin het Commissariaat ten aanzien van de programmakanalen XXX VOD1 en XXX VOD2 gedeeltelijk ontheffing heeft verleend van het wettelijk verplichte percentage Europese en oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties, niet ontvankelijk.	Het bezwaar wordt niet ontvankelijk verklaard.
07-apr	Sapphire Media International bv	Het Commissariaat voor de Media verklaart het bezwaar van Sapphire media International bv tegen zijn besluit van 10 juni 2014, waarin het Commissariaat ten aanzien van de programmakanalen Blue Hustler, Hustler TV en Daring!TV gedeeltelijke ontheffing heeft verleend van het wettelijk verplichte percentage Europese en oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties, niet-ontvankelijk.	Het bezwaar wordt nietontvankelijk verklaard
14-apr	Emons	Het Commissariaat verklaart Emons kennelijk niet ontvankelijk in zijn bezwaar. Door het Commissariaat is de elektronische weg voor het maken van bezwaar nadrukkelijk niet opengesteld. Dit is Emons meegedeeld per telefoon, e-mail en brief. Desondanks is door Emons uitsluitend per e-mail bezwaar gemaakt. Dit leidt er toe dat het bezwaar kennelijk niet ontvankelijk is.	Het bezwaar wordt niet ontvankelijk verklaard
29-sep	Weert Televisie	Het Commissariaat verklaart het bezwaar van Weert Televisie tegen het besluit van 22 mei 2015 ongegrond. Het bestreden besluit, waarin voor de commerciële media-instelling Weert Televisie de toezichtkosten voor 2013 en 2014 op € 4836 zijn vastgesteld, blijft in stand.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard

Overige besluiten

Datum	Omroep	Onderwerp
21-apr	Bernhezer Omroep Stichting	Het Commissariaat trekt de aanwijzing van de Bernhezer Omroep Stichting op verzoek in.
21-apr	KPN	Het Commissariaat verleent KPN ten aanzien van iTV Online op de Xbox 360 onder voorwaarden een tijdelijke ontheffing van de doorgifteverplichting van (gesproken) ondertiteling.
8-sep	RadioCorp	Het Commissariaat stelt vast dat hij op basis van artikel 4:17 Awb aan RadioCorp een dwangsom heeft verbeurd en stelt de hoogte daarvan vast op een bedrag van € 1260
27-jan	Stichting Organisatie voor de Hindoe Media	Besluit wijziging begunstigingstermijn lod OHM
14-ap	Stichting Organisatie voor de Hindoe Media	Beslissing op bezwaar tegen openbaarmaking besluit wijziging begunstigingstermijn

Bijlage 3 – Besluiten Wet vaste boekenprijs

Bestuurlijke rechtsoordelen

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
06-mei	Lernigo Bv	Bestuurlijk rechtsoordeel van het Commissariaat voor de Media betreffende de toepassing van artikel 1, onderdeel b, eerste alinea van de Wvbp en artikel 1, onderdeel b, sub 4, van de Wvbp ten aanzien van uitgaven van LERniGO bv.	Het Commissariaat stelt vast dat de compacte gidsen van LERNiGO moeten worden aangemerkt als brochures gelijk te stellen korte geschriften in de zin van artikel 1 onder b, onder 4°, van de Wvbp. Dit betekent dat deze uitgaven niet vallen onder het begrip ‘boek’ als bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wvbp waarvoor op grond van artikel 2 van de Wvbp een vaste prijs dient te worden vastgesteld.